

Sagnfræðiskor
Kennarar: Guðmundur Hálfðanarson,
Guðmundur Jónsson og Guðni Th. Jóhannesson
Umsjónarkennari: Guðmundur Jónsson
Sími: 525 4208, netfang: gudmjons@rhi.hi.is
Skrifstofa: Nýi Garður, stofa 43 (Bjarg)
Viðtalstímar: Miðvikud. 10.00–12.00

Vormisseri 2007

05.60.17 ÍSLANDSSAGA EFTIR 1815

NÁMSÁÆTLUN

Markmið

Námskeiðinu er ætlað að veita nemendum yfirsýn yfir þróun íslensks samfélags frá 1815 til loka 20. aldar. Þeir þurfa að kunna skil á þeim þáttum í sögu Íslands sem teknir eru til athugunar í námskeiðinu, einkum nývæðingu samfélagsins, þjóðríkismyndun, áhrifum heimsstyrjaldanna tveggja á íslenskt þjóðfélag og þjóðlífsbreytingum á lýðveldistímanum. Helstu viðfangsefni eru: þjóðernisstefna og sjálfstæðisbarátta, myndun þjóðríkis, stjórnkerfi og stjórnmalabarátta, utanríkismál, atvinnu- og byggðapróun, lífskjör og velferðarkerfið, menntun og menning. Nemendur þurfa einnig að geta dregið upp meginlínur í sögu Norðurlanda og borið þjóðfélagsþróun landanna saman.

Áhersla er lögð á að nemendur þjálfast í að draga fram aðalatriði, ræða um og meta sögulegt efni í umræðutímum og að skrifa ritgerðir skipulega með tæknilegum frágangi sem er kenndur í námskeiðinu Sagnfræðileg vinnubrögð.

Kennslutilhögun og kennsluaðferðir

Kennsla hefst föstudaginn 12. janúar og lýkur miðvikudaginn 18. apríl. Tímar skiptast í fyrirlestratíma og umræðutíma. Fyrirlestrar kennara eru að jafnaði haldnir á mánud. kl. 10.00–11.30 í stofu Á301 og eru ætlaðir öllum nemendum. Í þeim fjallar kennari um aðalatriði námsefnisins, bendir á meginlínur og skýrir samhengi í lestrarefninu.

Í umræðutímum er farið dýpra ofan í efnið sem fyrirlestrar vikunnar fjalla um eða tekið fyrir afmarkað efni sem tengist þeim. Nemendur velja sér umræðuhóp og er A-hópur á miðvikud. kl. 11.40–13.10 í stofu Á423, B-hópur á miðvikud. kl. 13.20–14.50 í stofu Á423 og C-hópur á föstud. kl. 10.00–11.30 í stofu 423. Hverjum nemanda er ætlað að hafa eina

framsögu í umræðutímum og í sumum tilvikum hafa tveir nemendur saman framsögu. Í framsögu gerir nemandi grein fyrir efninu á 10–15 mín., skýrir það og leggur það upp til umræðu. Æskilegt er að framsögumenn nýti sér hjálpargögn s.s. töflur, myndir, glærur og/eða ljósrit. Ekki er ætlast til að þeir lesi einungis skrifaðan texta.

Mikilvægt er að nemendur mæti undirbúnir í umræðutíma, hafi lesið námsefnið sem lagt er upp hverju sinni í námsáætlun og búið sig undir að taka afstöðu til spurninga sem þar er varpað fram. Gagnsemi umræðutímanna veltur á góðum undirbúningi og virkri þátttöku nemenda. Tímarnir verða auk þess miklu skemmtilegri þegar nemendur eru vel lesnir!

Ritgerð

Nemendur skrifa eina heimildaritgerð í námskeiðinu og skal hún vera 7 bls. löng (um 2.500 orð), unnin eftir viðurkenndum kröfum um fræðilegar ritgerðir. Ritgerð skal skila ekki síðar en síðasta kennsludag, 18. apríl.

Ritgerðin skal fjalla um efni í Íslandssögu tímabilsins og velur nemandi það af lista sem lagður er fram í upphafi námskeiðs. Nemandi er heimilt að velja annað efni með samþykki kennara.

Námsefni

Námsefni sem nemendur eiga að lesa í þessu námskeiði er á víð og dreif í mörgum ritum. Þrjú yfirlitsrit eru notuð: Önnur drög að Íslandssögu 1830–1904 I–II eftir Gunnar Karlsson og 53 sagnfræðinema við Háskóla Íslands; *Ísland á 20. öld* eftir Helga Skúla Kjartansson og *Nordens historia. En europeisk region under 1200 ár* eftir Harald Gustafsson. Fyrstnefnda ritið er til sölu í Guðnastofu, hin tvö í Bóksölu stúdenta. Námsáætlun fylgir efnisflokkaður listi yfir lesefni og eru þau rit merkt með stjörnu sem skylt er að lesa. Rit merkt með tveim stjörnum er skyldulesefni sem tekið hefur verið saman í fjölrítuðu hefti og verður selt í Guðnastofu. Annað skyldulesefni hefur verið tekið frá í námsbókasafni á 4. hæð í Þjóðarbókhöllu. Önnur rit sem nefnd eru í námsáætluninni eru hliðsjónarrit til frekari fróðleiks og skilnings á efninu.

Námsmat

Námsmat er þannig að skriflegt próf gildir 70% af einkunn, ritgerð 25% og framsaga og þátttaka í tímum 5%. Nemandi verður að ná 5,0 á skriflegu prófi til að standast lágmarkskröfur námskeiðsins. Skilyrði fyrir því að fá að þreyta próf er að hafa haft framsögu í umræðutímum og skilað ritgerð.

DAGSETT NÁMSÁÆTLUN

Rit merkt með stjörnu (*) eru skyldulesefni. Rit með tveim stjörnum (**) er skyldulesefni í fjölrítuðu hefti sem fæst í Guðnastofu.

1. vika

Föstud. 12. jan.

U-1 Kynning á viðfangsefni og tilhögun námskeiðsins.

Að stunda nútímasögu: afmörkun, sjónarhorn, heimildir
Skipting í umræðuhópa og framsögur

F-1. Norðurlönd og nútímavæðingin, pólitísk og efnahagsleg (GH)

*Harald Gustafsson, *Nordens historia*, bls. 159–214.

Frekari upplýsingar er einnig að finna í ágætu ritgerðarsafni sem gefið var út af Norrænu ráðherranefndinni fyrir nokkrum árum, *Saga Norðurlanda 1397–1997: 10 ritgerðir*. Sjá einkum:

Torkel Jansson, „Tvö veldi verða að fimm þjóðríkjum“

Tore Pryser, „Frá einveldi til lýðræðis“

Kai Hoffman, „Hagþróun“

2. vika

Mánud. 15. jan.

F-2–3. Upphaf íslenskrar sjálfstæðisbaráttu – frá einveldi til stjórnarskrár (GH)

Íslensk menning og þjóðerni, Fjölnismenn og Jón Sigurðsson, fjárkláði og verslunarfrelsi

*Guðmundur Hálfðanarson, *Íslenska þjóðríkið*, bls. 45–96.

*Gunnar Karlsson, „Alþingiskosningar 1844: fyrsta skref Íslendinga á braut fulltrúalýðræðis.“

*Ragnheiður Kristjánsdóttir, „Rætur íslenskrar þjóðernisstefnu“.

*Drög 1830–1904:A.b.-d.

Miðvd./föstud.

17. og 19. jan.

U-2–3. Stjórnmalahugmyndir við upphaf sjálfstæðisbaráttu

Engin framsaga, en allir lesa:

**Jón Sigurðsson, „Um alþing á Íslandi“ og „Um alþing“ (brot)

**Tómas Sæmundsson, „Alþing“.

3. vika

Mánud. 22. jan.

F-4–5. Sjálfstæðisbaráttan – frá stjórnarskrárbaráttu til fullveldis (GH)

Stöðulög og stjórnarskrá, þjóð og einstaklingur, upphaf lýðræðisstjórnmála

*Guðmundur Hálfðanarson, „Severing the Ties – Iceland’s Journey from a Union with Denmark to a Nation-State“.

*Guðmundur Hálfðanarson, *Íslenska þjóðríkið*, . 99–145.

*Sigríður Matthíasdóttir, „Réttlæting þjóðernis“.

*Drög 1830–1904:D.a-f.; R.a og r; F.a-g

Miðvd./föstud.

24. og 26. jan.

U-4. Hvað er íslensk þjóð? Hugmyndir um íslenskt þjóðerni við upphaf 20. aldar

Heimildir: Jón Jónsson Aðils, *Íslenskt þjóðerni og Dagrenning*

U-5. Um hvað snerust deilurnar um Uppkastið árið 1908?

Heimildir: Umræður á Alþingi 1908 og landsmálablöð (s.s. *Lögrétta, Ísafold, Reykjavík, Þjóðólfur, Þjóðviljinn* o.s.frv. Hægt er að nálgast þau öll á www.timarit.is).

4. vika

Mánud. 29. jan.

F-6. Landbúnaðarsamfélag á hreyfingu. Hag- og fólksfjöldapróun 1815–1860 (GJ).

Atvinnulíf og upphaf nútímavæðingar. Viðbrögð við efnahagslegri nýbreytni

*Drög 1830–1904: B. a–d .

- *Aðalgeir Kristjánsson og Gísli Ág. Gunnlaugsson, „Félags- og hagþróun“.
- *Guðmundur Hálfðanarson, „Íslensk þjóðfélagsþróun“.
- **Guðmundur Hálfðanarson, „Takmörkun giftinga“.
- **Gunnar Karlsson, „Frjálslyndi“.
- **Guðmundur Jónsson, „Ósamræmi“.
- **Guðmundur Jónsson, „Þjóðernisstefna“.
- *Gustafsson, *Nordens historia*, 160–166.

F-7. „Bændasamfélag“ 19. aldar: félagsgerð og og lífshættir (GJ). Stéttir og stöðuhópar. Sveitalíf, lífskjör og menningarástand

- *Drög 1830–1904: C.a-k.
- *Aðalgeir Kristjánsson og Gísli Ág. Gunnlaugsson, „Félags- og hagþróun“.
- **Gísli Ágúst Gunnlaugsson, „Bændasamfélagið“.
- *Guðmundur Hálfðanarson, „Íslensk þjóðfélagsþróun“.

Miðvd./föstud.
31. jan. og 2.
febr.

U-6. Breyttu verslunarfrelsislögin 1854 einhverju sem máli skipti í atvinnulífi? Hvaða áhrif höfðu þau, strax eða þegar fram í sótti? Áttu þau meiri eða minni þátt í að koma verslunarrekstrinum í hendur Íslendinga sjálfra? Voru þau áfangi á leið Íslendinga til markaðssamfélags? Hvenær varð Ísland markaðssamfélag?

- *Drög 1830–1904: B.c, E.c.

U-7. Hamlaði vistarbandið vexti sjávarútvegs og þéttbýlis? Var félagsmálalöggjöfin tæki til að kúga eða vernda lágstéttirnar?

- **Björn S. Stefánsson, „Ráðningarskilmálar“.
- **Guðmundur Jónsson, „Stjórntæki“.
- **Lagatextar um félagsmálalöggjöf á 19. öld:
húsagatilskipunin 1746; tilskipun um lausamenn 1783; tilsk. 21. júlí 1808; tilsk. um lausamenn og húsmenn 26. maí 1863; tilskipun um vinnuhjú 1866; lög um þurrabúðarmenn 1888; lög um lausamenn og húsmenn 1894; lög um lausamenn, þurrabúðarmenn og húsmenn 1907

5. vika
Mánud. 5. febr.

F-8. Sveitasamfélag í kreppu 1860–1890 (GJ). Vesturferðir, þéttbýlismyndun.

- *Drög 1830–1904, E. a-l.
- *Guðmundur Hálfðanarson, „Íslensk þjóðfélagsþróun“.
- Helgi Skúli Kjartansson og Steinþór Heiðarsson, *Framtíð handan hafs*.
- Davíð Ólafsson og Sigurður Magnússon, *Burt og meir en bæjarleið*.

F-9. Íslenska iðnbyltingin (GJ). Skútuöld, togaraöld. Hagþróunarleið Íslands og atvinnustefna 1890–1940

- *Drög 1830–1904, E.a-l.
- *Helgi Skúli Kjartansson, *Ísland*, 26–54.
- *Guðmundur Jónsson, „Hagþróun“, 10–29.
- **Guðmundur Jónsson, „Þjóðernisstefna“.
- *Gustafsson, *Nordens historia*, 185–201.
- Heimir Þorleifsson, *Saga íslenzkrar togaraútgerðar*.
- Magnús S. Magnússon, „Efnahagsþróun á Íslandi 1880–1990“.
- Hoffman, „Hagþróun“.

Miðvd./föstud. 7.
og 9. febr.

U-7. Sagt er að íslenska fjölskyldan hafi fyrr á öldum fylgt fjölskyldumynstri sem ríkjandi var í Norðvestur-Evrópu. Hvernig var það? Hvaða breytingar urðu á stærð og gerð fjölskyldunnar á tímabilinu 1880–1930 og hvernig tengdust þær almennum þjóðfélagsbreytingum? Ætli fjölskyldulíf hafi breyst mikið á þessum tíma?

- **Gísli Ágúst Gunnlaugsson, „Fjölskyldan. Mælikvarði á þjóðfélagsbreytingar“.
- **Gísli Ágúst Gunnlaugsson, „Um fjölskyldusögurannsóknir“, einkum 19–39.

U-8. Vesturheimsferðir Íslendinga í samanburði við Norðurlönd og Evrópu yfirleitt. Hvað sérkennir einkum ferðir Íslendinga og hverjar eru líklegustu skýringar þess? Hvernig geta fólksflutningar úr landi orðið miklir þar sem áköf þjóðernishygga ríkir?

*Drög 1830–1904: E.k, E.l.

*Gustafsson, *Nordens historia*, 194–96.

*Davíð Ólafsson og Sigurður Magnússon, *Burt og meir en bæjarleið*, 79–100.

Helgi Skúli Kjartansson og Steinþór Heiðarsson, *Framtíð handan hafs*.

6. vika

Mánud. 12. febr.

F-10. Þéttbýlismyndun og ný stéttaskipting (GJ). Félagslegar afleiðingar iðnbyltingarinnar. Verkalýðsstéttin og félagsshreyfing hennar.

*Drög 1830–1904, C.j, E.a, E.j

*Helgi Skúli Kjartansson, *Ísland*, 131–135, 187–197.

**Ólafur R. Einarsson, „Bernska reykviskrar verkalýðshreyfingar“.

F-11. Lífshættir í þéttbýli á fyrstu áratugum 20. aldar (GJ). Bæjarbragur í Reykjavík, lífshættir og lífshættir. Borgaraleg menning – verkalýðsmenning

*Helgi Skúli Kjartansson, *Ísland*, 131–135, 187–206

*Sigurður G. Magnússon, *Lífshættir*, einkum 19–35, 65–92., 110–144.

Miðvd./föstud.

14. og 16. febr.

U-10. Togstreita dreifbýlis og þéttbýlis um þróun atvinnuulífs og samfélags. Var efling landbúnaðar og trúin á gildi sveitalífsins afturhaldsstefna?

*Ólafur Ásgeirsson, *Iðnbylting hugarfarsins*.

U-11. Félagslegar fjöldahreyfingar: Hvaða umbætur vildu bindindishreyfingin og ungmennafélagsshreyfingin gera á íslensku samfélagi? Bar starf þeirra árangur?

*Ingi Sigurðsson, *Erlendir straumar*, 176–216.

*Helgi Skúli Kjartansson, *Ísland*, 164–167.

7. vika

Mánud. 19. febr.

F-12. Valdakerfi í móttun. Nýir stjórnmalaflokkar og stjórnmalastefnur. Áhrif fyrri heimsstyrjaldar.

*Helgi Skúli Kjartansson, *Ísland*, 120–139.

*Gunnar Helgi Kristinsson, „Valdakerfið“.

*Helgi Skúli Kjartansson, *Ísland*, 54–95.

*Gustafsson, *Nordens historia*, 216–221.

F-13. Kreppan mikla (GJ). Gangur kreppunnar og sérkenni. Þáttaskil í umsvifum hins opinbera

*Helgi Skúli Kjartansson, *Ísland*, 95–120.

*Gustafsson, *Nordens historia*, 222–234.

Miðvd./föstud.

21. og 23. febr.

U-13. Hversu vel gekk konum að hasla sér völl í opinberu lífi eftir að kosningarétti var náð? Hvaða flokkadrættir voru í kvennahreyfingunni um þjóðfélagslegt hlutverk kvenna á þriðja áratugnum?

*Sigríður Matthíasdóttir, *Hinn sanni Íslendingur*, 243–299.

U-12. Var atvinnuleysi útbreitt á kreppuárunum? Hvaða áhrif hafði það á daglegt líf almennings? Hvernig var brugðist við atvinnuleysinu?

*Helgi Skúli Kjartansson, *Ísland*, 131–135, 193–197

**Halldór Pétursson, *Kreppan og hernámsárin*, 26–42.

8. vika
26. febr.–2. mars

Verkefnavika

9. vika
Mánud. 5. mars

F-14. Síðari heimsstyrjöldin: hernám og lýðveldisstofnun, þjóðlífsbreytingar (GThJ)

- *Einar Olgeirsson, *Ísland í skugga heimsvaldastefnunnar*, bls. 89–147.
- *Matthías Johannessen, *Ólafur Thors I*, bls. 293–392.
- *Tómas Þór Tómasson, *Heimsstyrjaldarárin I*, bls. 56–171, II, bls. 36–63, 103–172.
- *Þór Whitehead, *Bretarnir koma*, bls. 172–189.
- *Gustafsson, *Nordens historia*, 235–244.
- **„The Strategic Importance of Iceland“. Skýrsla bandaríska utanríkisráðuneytisins, 5. apríl 1940.
- **Frásögn af fundi Stefáns Jóh. Stefánssonar og B. Kuniholm, 18. des. 1940.
- **Bjarni Benediktsson, „Lýðveldi á Íslandi“. Ræða á Þingvöllum, 18. júní 1943.
- **Árni Pálsson, „Lögskilnaður eða hraðskilnaður?“ *Helgafell*, 2/1943.

F-15. Valdakerfið eftir stríð: stjórnskipan, flokkar og ríkisstjórnir, 1944–1971 (GThJ)

- *Einar Olgeirsson, *Ísland í skugga heimsvaldastefnunnar*, bls. 148–182.
- *Matthías Johannessen, *Ólafur Thors I*, bls. 398–439.
- **Ný saga 2* (1988), bls. 95–105 (þrjár greinar um viðreisnarstjórnina).
- *Gylfi Þ. Gíslason, *Viðreisnarárin*, bls. 57–71, 251–263.
- *Jakob F. Ásgeirsson, *Þjóð í hafti*, bls. 11–18, 188–280.
- *Kolbrún Bergþórsdóttir, *Jón Baldvin*, bls. 356–363, 489–495.
- *Gustafsson, *Nordens historia*, 264–280.
- ***Nýsköpun atvinnulífsins. Stefnuskra ríkisstjórnarinnar* [1944].
- **„Drög að viðreisn. Viðtal við Ólaf Björnsson prófessor“, og „Róttækasta aðgerð hagsögunnar. Viðtal við dr. Benjamin H. J. Eiríksson“. *Vísbinding*, 12/1994.

U-14. Gerið grein fyrir hernaðarmikilvægi Íslands í seinni heimsstyrjöld.
Rökstuðningur „hraðskilnaðarsinna“ og „lögskilnaðarsinna“ í lýðveldismálinu.

U-15. Var Nýsköpunarstjórnin vond eyðslustjórn eða affarasæl uppbyggingarstjórn? Gerið grein fyrir málflutningi Einars Olgeirssonar og Ólafs Thors, og gagnrýni á hann.
Var Viðreisnarstjórnin ein besta ríkisstjórn sem við völd hefur verið í landinu? Rekið valdaferil Viðreisnar og hugsanlegar ástæður þess að nokkur ljómi hefur hvílt yfir henni.

10. vika
Mánud. 12. mars

F-16. Utanríkismál: herstöðvamál og NATO, 1946–1956 (GThJ)

- *Valur Ingimundarson, *Í eldlínu kalda stríðsins*, bls. 17–139, 293–363.
- *Þór Whitehead, *The Ally*, bls. 17–40, 67–90.
- *Guðni Th. Jóhannesson, *Óvinir ríkisins*, bls. 49–154.
- *Gustafsson, *Nordens historia*, 245–254.
- ***Morgunblaðið*, 23. sept. 1946, *Þjóðviljinn*, 25. mars 1949, *Morgunblaðið*, 31. mars 1949.
- **Sendiráð Bandaríkjanna í Reykjavík til utanríkisráðherra Bandaríkjanna, 14. júlí 1950.
- **„U.S. Policy Toward Iceland“. Fundargerð bandaríska þjóðaröryggisráðsins, 16. maí 1957.

F-17. Landhelgismál og þorskastríð (GThJ)

- *Guðmundur Alfreðsson, „Útfærsla íslensku fiskveiðilögsögunnar“, bls. 331–358.
- *Guðmundur J. Guðmundsson, „„Þau eru svo eftirsótt Íslandsmið...“, bls. 63–115.
- *Guðni Th. Jóhannesson, *Þorskastríðin þrjú*.
- *Davíð Ólafsson, *Saga landhelgismálsins*, bls. 45–99, 191–349.
- ***Alþingistíðindi* (umræður um landhelgissamning Breta og Íslendinga, 2.-7. mars 1961).
- ***Morgunblaðið*, 8. desember 1970, *Þjóðviljinn*, 29. desember 1970.
- **A. Douglas-Home til E. Heath, 10. mars 1972.
- **Valur Gunnarsson, „Iceland vs. the world“. *Reykjavík Grapevine*, 22. ág.-4. sept 2003.
- ***Morgunblaðið*, 14. okt. 2003.

- Miðvd./föstud.
14. og 16. mars
- U-16.** Útskýrið rök stríðandi fylkinga við gerð Keflavíkursamningsins 1946 og/eða inngöngu Íslands í Atlantshafsbandalagið 1949.
Hvers vegna hætti vinstri stjórnin við að láta herinn fara 1956? Réðu lánveitingar Bandaríkjanna mestu eða innrás Sovétríkjanna í Ungverjaland?
- U-17.** Var landhelgissamningurinn við Breta 1961 „landráðasamningur“ eða „stærsti stjórn málasigur Íslendinga“?
Var rétturinn allur Íslands megin í þorskastríðunum tveimur á áttunda áratugnum
11. vika
Mánud. 19. mars
- F-18. Höfuðborgin og landbyggðin (GJ).** Fólksfjöldi, búseta og byggðaðpróun 1945–2000
- *Gísli Ágúst Gunnlaugsson, „Fólksfjöldi- og byggðaðpróun, 86–111.
*Helgi Skúli Kjartansson. *Ísland á 20. öld*, 430–35.
*Stefán Ólafsson, *Búseta á Íslandi*, 183–192.
Axel Hall, Ásgeir Jónsson og Sveinn Agnarsson, *Byggðir og búseta*.
- F-19. Stríðsgróði, nýsköpun og haftakerfi (GJ).** Yfirlit yfir atvinnuvegi og stjórn efnahagsmála 1945–1970
- *Helgi Skúli Kjartansson. *Ísland*, 220–225, 231–239, 247–252, 262–275, 288–297, 301–312.
** Ólafur Björnsson, „Efnahagsmál frá stofnun lýðveldisins“.
*Guðmundur Jónsson, „Hagþróun og hagvöxtur á Íslandi 1914–1960“.
Bjarni Bragi Jónsson, „Hafta- og styrkjakerfi á Íslandi“, 172–209.
Guðmundur Jónsson, “Iceland, OEEC and the Trade Liberalisation of the 1950s”.
Gunnar Helgi Kristinsson o.fl., *Atvinnustefna*.
Jakob F. Ásgeirsson, *Þjóð í hafti*.
- Miðvd./föstud
21. og 23. mars
- U-18.** Síldarævintýrið á sjöunda áratugnum: Lýstu gagngi síldveiðanna, uppsveiflunni sem þeim fylgdu og hverfi síldarinnar.
- *Birgir Sigurðsson, *Svartur sjór af síld. Síldarævintýrin miklu á sjó og landi* (Reykjavík, 1989), 306–356.
* Helgi Skúli Kjartansson. *Ísland*, 293–297.
- U-19.** Ameríkanisering: Var íslenkri menningu hætta búin á sjötta og sjöunda áratugnum vegna bandarískra áhrifa? Leggðu mat á áhrif bandaríska hersins á íslenska menningu. Taktu dæmi af kanasjónvarpinu.
- *Valur Ingimundarson, *Uppgjör við umheiminn*, 75–92.
**Hörður Vilberg Lárusson, „Hernám hugans“.
12. vika
Mánud. 26. mars
- F-20. Íslenska leiðin til velferðarríkis (GJ).** Almennatryggingar, velferðarþjónusta og almenningskólar
- *Gestur Guðmundsson, „Endalok Norðurlanda?“
*Helgi Skúli Kjartansson, *Ísland*, 402–10, 418–24.
*Stefán Ólafsson, „Þróun velferðarríkisins“.
* Stefán Ólafsson, *Íslenska leiðin*, 67–119, 201–205, 242–255.
Eggert Þór Bernharðsson, *Saga Reykjavíkur* II, 195–265.
Guðmundur Jónsson, „Hvers kyns velferðarkerfi?“
Guðmundur Jónsson, „The Icelandic Welfare State“.
Ingólfur Á. Jóhannesson, *Menntakerfi í mótnun*, 61–81
Ólafur Rastrick og Sumarliði R. Ísleifsson, *Saga ríkisstjórna og helstu framkvæmdir til 1983*, 84–98, 291–322.
Sigríður Þorgrímsdóttir og Jakob F. Ásgeirsson, *Saga ríkisstjórna og helstu framkvæmdir 1983–2004*, 57–81, 263–82.
- F-21. „Menningarbylting“ og 68-kynslóðin (GJ).** Uppreisn unga fólksins, menningartilraunir og uppreisn kvenna á sjöunda og áttunda áratugnum

- *Gestur Guðmundsson og Kristín Ólafsdóttir, '68. *Hugarflug úr viðjum vanans*, 107–30, 189–222, 261–349, lausl. 131–88.
*Helgi Skúli Kjartansson. *Ísland á 20. öld*, 339–51.

Miðvd./föstud
28. og 30. mars

U-20. Að hvaða marki fylgdu Íslendingar „norrænu leiðinni“ í samfélagsþróun á eftirstriðsárunum? Hvaða sérkenni hefur íslenska velferðarkerfið í samanburði við Norðurlönd? Hverjar eru skýringar á þeim?

- * Gestur Guðmundsson, „Endalok Norðurlanda?“
* Stefán Ólafsson, *Íslenska leiðin*, 67–119, 201–205, 242–255.
Gestur Guðmundsson, „Er Ísland hluti Norðurlanda?“

U-21. Hvers vegna töldu kvenréttindakonur brýnt að bjóða fram til borgarstjórnarkosninga í Reykjavík 1982? En á Akureyri?

- **Kristín Ástgeirsdóttir, „„Sú pólitíska synd““.
**Unnur Birna Karlsdóttir, „„Þriðja viddin““.
Guðmundur Sæmundsson, *Stormsveipur í stjórnámálum*.

13. vika
Mánud. 2. apríl

F-22. Stjórn málaþróun eftir 1970 (GThJ)

- *Anders Hansen og Hreinn Loftsson, *Valdatafl í Valhöll*, bls. 169–229.
*Árni Þórarinnsson, „Þjóðhöfðingi með einum eða öðrum hætti“, *Tímarit Morgunblaðsins*, 2. maí 2004, bls. 10–26; 9. maí 2004, bls. 14–29.
*Gestur Guðmundsson og Kristín Ólafsdóttir, '68. *Hugarflug úr viðjum vanans*, bls. 261–293.
*Jón G. Hauksson, „Hvað er að þeim?“ *Frjáls verslun*, 4. tbl. 2004, bls. 16–20.
*Ólafur Ragnarsson, *Gunnar Thoroddsen*, bls. 168–247.
**Matthías Johannessen, „Býsnavetur í íslenskri pólitík“, *Morgunblaðið*, 23. feb. 1980.
**Davíð Oddsson, „Um vanhæfi“, *Morgunblaðið*, 17. maí 2004.
**„Forsetinn er ekki puntudúkka“, *Fréttablaðið*, 19. júní 2004.

F-23. Kalt stríð, þorskastríð og breytt staða Íslands, 1971 til okkar daga (GThJ)

- *Guðmundur Alfredsson, „Útfærsla íslensku fiskveiðilögsögunnar“.
*Guðni Th. Jóhannesson, „To the Edge of Nowhere“.
(<http://www.nwc.navy.mil/press/Review/2004/SummerAutumn/pdfs/art8-sa04.pdf>)
*Guðni Th. Jóhannesson, *Völundarhús valdsins*, bls. 59–84.
*Valur Ingimundarson, *Uppgjör við umheiminn. Íslensk þjóðernishyggja, vestrænt samstarf og landhelgisdeilan* (Reykjavík, 2001), bls. 119–131, 269–355.
*Valur Ingimundarson, „In memoriam“.
**„National Security Decision Memorandum 137“. Minnisblað H. Kissinger, 13. okt. 1971
**F. Irving, sendiherra Bandaríkjanna í Reykjavík, til bandaríska utanríkisráðuneytisins, 30. ág. 1973.
**Agnes Bragadóttir, „Skeytið sem fékk kerfið til að nötra og skjálfa“, *Morgunblaðið*, 6. janúar 1994.

Miðvd./föstud
11. og 13. apríl

U-22. Hvað réð helst stjórnarmyndun Gunnars Thoroddsens árið 1980: metnaður hans eða brýn nauðsyn til að leysa langa stjórnarkreppu? Útskýrið afstöðu Ólafs Ragnars Grímssonar og Davíðs Oddssonar í þeim átökum um stöðu forseta Íslands í stjórnskipan landsins sem blossuðu upp árið 2004.

U-23. Reynið að útskýra og sjá samhengi í afstöðu Framsóknarflokksins til varnarmála, 1971–74.

Voru (og eru) „sýnilegar loftvarnir“ nauðsynlegar fyrir öryggi Íslands? Rekið gang varnarviðræðna við Bandaríkin frá lokum kalda stríðsins til okkar daga

14. vika
Mánud. 16. apríl

F-24. Evrópusamvinna og opnara hagkerfi (GJ). Viðreisnaraðgerðir, þátttaka í alþjóðlegu efnahagssamstarfi, EFTA og Evrópska efnahagssvæðið

- *Helgi Skúli Kjartansson, *Ísland*, 312–315, 464–70.

*Gylfi Þ. Gíslason, „Ísland, Fríverzlunarsamtökin og Efnahagsbandalagið“.

*Gunnar Helgi Kristinsson, *Evrópustefnan*, 14–34.

*Ólafur Þ. Stephensen, *Áfangi á Evrópuför*, 174–89.

Ólafur Rastrick og Sumarliði R. Ísleifsson, *Saga ríkisstjórna og helstu framkvæmdir til 1983*, 143–61, 348–56.

Sigríður Þorgrímsdóttir og Jakob F. Ásgeirsson, *Saga ríkisstjórna og helstu framkvæmdir 1983–2004*, 137–43, 354–64.

Einar Benediktsson, *Ísland og Evrópuþróunin 1950–2000* (Reykjavík, 2000).

F-25. Frá veiðimannabjórðfélagi til þjónustusamfélags (GJ). Síðbúin iðnvæðing og tilraunir til að auka fjölbreytni atvinnulífs. Frá miðstýringu til markaðslausna 1983–2000.

*Helgi Skúli Kjartansson. *Ísland*, 288–308, 351–357, 378–85, 425–429, 470–507.

*Sigríður Jónsson, *Sjávarútvegur Íslendinga*, 131–162.

*Gustafsson, Nordens historia, 255–263.

Ólafur Rastrick og Sumarliði R. Ísleifsson, *Saga ríkisstjórna og helstu framkvæmdir til 1983*, 167–77, 194–201, 396–405, 422–28.

Sigríður Þorgrímsdóttir og Jakob F. Ásgeirsson, *Saga ríkisstjórna og helstu framkvæmdir 1983–2004*, 31–49, 149–63, 169–75, 219–49, 372–406.

Þórður Friðjónsson, „Þróun iðnaðar á áttunda áratugnum“.

Stjórn fiskveiða og skipting fiskveiðiarðsins

Miðvd. 18. apríl

F-26. Íslenska þjóðríkið andspænis hnattvæðingunni (GH/GJ)

Áhrif samrunaþróunar og hnattvæðingar á stöðu þjóðríkisins. Íslenskt þjóðerni á tímum alþjóðamenningar.

*Arnar Guðmundsson, „Átökin um „Íslendinginn““.

*Guðmundur Hálfðanarson, *Íslenska þjóðríkið*, 173–251.

„Fjallkonan og íslensk þjóðernisvitund“.

F-27. Yfirlit og umræða um námskeiðið

NÁMSEFNI

Rit merkt með stjörnu (*) eru skyldulesefni. Rit með tveim stjörnum (**) er skyldulesefni í fjölrítuðu hefti sem fæst í Guðnastofu.

Handbækur og almenn sögurit um tímabilið allt eða stóra hluta þess

- *Drög = Gunnar Karlsson og 53 sagnfræðinemar Háskóla Íslands, Önnur drög að Íslandssögu 1830–1904 I–II (Reykjavík, fjölrít 2001).
- *Guðmundur Hálfðanarson, „Íslensk þjóðfélagsþróun á 19. öld“, *Íslensk þjóðfélagsþróun 1880–1990. Ritgerðir*. Ritstjórar Guðmundur Hálfðanarson og Svanur Kristjánsson (Reykjavík, 1993), 9–58.
- *Helgi Skúli Kjartansson, *Ísland á 20. öld* (Reykjavík, 2002), 211–529.
- *Ólafur Rastrick og Sumarliði R. Ísleifsson, *Saga ríkisstjórna og helstu framkvæmdir til 1983*. Stjórnarráð Íslands 1964–2004 II (Reykjavík, 2004).
- *Sigríður Þorgrímsdóttir og Jakob F. Ásgeirsson, *Saga ríkisstjórna og helstu framkvæmdir 1983–2004*. Stjórnarráð Íslands 1964–2004 III (Reykjavík, 2004).
- Agnar Kl. Jónsson, *Stjórnarráð Íslands 1904–1964*. I–II (Reykjavík, 1969) [I, bls. 222–316; II, bls. 713–63, 872–78].
- Björn S. Stefánsson, *Þjóðfélagið og þróun þess* (Reykjavík, 1978)
- Einar Laxness, *Íslandssaga I–III* (Reykjavík, 1995).
- Guðmundur Hálfðanarson, *Historical Dictionary of Iceland* (London, 1997).
- Hagskinna. Sögulegar hagtolur um Ísland*. Ritstjórar Guðmundur Jónsson og Magnús S. Magnússon. Hagstofa Íslands (Reykjavík, 1997)
- Iceland. The Republic*. Seðlabanki Íslands (Reykjavík, 1996).
- Íslenskur söguatlas 2. Frá 18. öld til fullveldis*. Ritstjórar Árni Daníel Júlíusson, Jón Ólafur Ísberg og Helgi Skúli Kjartansson (Reykjavík, 1993).
- Íslenskur söguatlas 3. Saga samtíðar – 20. öldin*. Ritstjórar Árni Daníel Júlíusson, Jón Ólafur Ísberg og Helgi Skúli Kjartansson (Reykjavík, 1993).
- Jónas Jónsson, *Tímabilið 1830–1874. Fjölnismenn og Jón Sigurðsson*. Saga Íslendinga VIII (Reykjavík, 1955).
- Magnús Jónsson. *Tímabilið 1871–1903. Landshöfðingjatímabilið*. Saga Íslendinga IX.1 og IX.2 (Reykjavík, 1957–58).

Stjórnmal, sjálfstæðisbarátta og myndun þjóðríkis

- **Guðmundur Hálfðanarson, „Takmörkun giftinga eða einstaklingsfrelsi. Íhaldsemi og frjálslyndi á fyrstu árum hins endurreista alþingis“, *Tímarit Máls og menningar* XLVII (1986), 457–68.
- **Gunnar Karlsson, „Frjálslyndi kemur ekki í eitt skipti fyrir öll“, *Ný saga I* (1987), 64–66.
- **Guðmundur Jónsson, „Ósamræmi í frelsishugmyndum oftúlkað“, *Ný saga I* (1987), bls.61-63.
- **Guðmundur Jónsson „Þjóðernisstefna, hagþróun og sjálfstæðisbarátta“, *Skírnir* 169. ár (vor 1995), bls. 65–93.
- *Guðmundur Hálfðanarson, „Severing the Ties – Iceland’s Journey from a Union with Denmark to a Nation-State“ *Scandinavian Journal of History* 31:3/4 (2006), bls. 237–254 [tímaritið er aðgengilegt á netinu í gegnum Gegni].
- * Gunnar Karlsson, „Alþingiskosningar 1844: fyrsta skref Íslendinga á braut fulltrúalyðræðis.“ *Ritið*; 4:1 (2004), bls. 23-50.
- *Ingi Sigurðsson, *Erlendir straumar og íslensk viðhorf. Áhrif fjölbjóðlegra hugmyndastefna á Íslendinga 1830–1918* (Reykjavík, 2006),
- *Ragnheiður Kristjánsdóttir, „Rætur íslenskrar þjóðernisstefnu“, *Saga XXXIV* (1996), bls. 131–175.
- *Sigríður Matthíasdóttir, „Réttlætning þjóðernis: samanburður á alþýðufyrirlesturum Jóns Aðils og hugmyndum Johanns Gottlieb Fichte“, *Skírnir* 169 (vor, 1995), bls. 36–64.
- Aðalgeir Kristjánsson, *Endurreisn alþingis og þjóðfundurinn* (Reykjavík, 1993).
- Guðmundur Hálfðanarson, „Hvað gerir Íslendinga að þjóð? Nokkrar hugleiðingar um uppruna og eðli þjóðernis“, *Skírnir*, 179. ár (vor 1996), bls. 7–31.
- Gunnar Karlsson, *Frá endurskoðun til Valtýzku* (Reykjavík, 1972).
- Gunnar Karlsson, *Frelsisbarátta suður-þingeyinga og Jón á Gautlöndum* (Reykjavík, 1977).

Fólksfjöldasaga: búseta og fólksflutningar. Vesturheimsferðir

- *Gísli Ágúst Gunnlaugsson, „Fólksfjöld- og byggðapróun 1880–1990“, *Íslensk þjóðfélagspróun 1880–1990. Ritgerðir*. Ritstjórar Guðmundur Hálfðanarson og Svanur Kristjánsson (Reykjavík, 1993), bls. 75–111.
- *Davíð Ólafsson og Sigurður Magnússon, *Burt og meir en bæjarleið. Dagbækur og persónuleg skrif Vesturheimsfara á síðari hluta 19. aldar*. Sýnisbók íslenskrar alþýðumenningar 5 (Reykjavík, 2001).
- Guðjón Arngrímsson, *Nýja Ísland. Örlagasaga vesturfarana í máli og myndum* (Reykjavík, 1997).
- Helgi Skúli Kjartansson og Steinþór Heiðarsson, *Framtíð handan hafis. Vesturfarir frá Íslandi 1870–1914*. Sagnfræðirannsóknir 17 (Reykjavík, 2003).
- Lofur Guttormsson, Ólöf Garðarsdóttir og Guðmundur Hálfðanarson, „Ungbarna- og barnadauði á Íslandi 1771–1950. Nokkrar rannsóknarniðurstöður.“ *Saga XXXIX* (2001), bls. 51–107.
- Ólöf Garðarsdóttir, *Saving the child : regional, cultural and social aspects of the infant mortality decline in Iceland, 1770-1920* (Umeå, 2002).
- Þorsteinn Þ. Þorsteinsson, *Saga Íslendinga í Vesturheimi I–II* (Reykjavík, 1940; Winnipeg, 1943)

Efnahagsleg nývæðing, hagþróun og efnahagsstefna á 19. öld

- *Aðalgeir Kristjánsson og Gísli Ágúst Gunnlaugsson, 'Félags- og hagþróun á fyrri hluta 19.aldar', *Saga XXVIII* (1990), pp.7-62
- Arnór Sigurjónsson, „Útflutningsverslun Íslendinga með landbúnaðarafurðir“, *Árbók landbúnaðarins* 1954., 116-24, 222-35.
- Arnór Sigurjónsson, „Þættir úr íslenskri búnaðarsögu“, *Árbók landbúnaðarins* 1970., 11–100.
- Bergsteinn Jónsson, „Aðdragandi bankastofnunar í Reykjavík“, *Reykjavík miðstöð þjóðlífs*, Safn til sögu Reykjavíkur (Reykjavík, 1978), 98-115.
- Bergsteinn Jónsson, „Skútutímabilið í sögu Reykjavíkur“, *Reykjavík í 1100 ár* Safn til sögu Reykjavíkur (Reykjavík, 1974), 159-74.
- Björn Lárusson, *Íslands jordebok under förindustriell tid* (Lund, 1982).
- Björn Teitsson, *Eignarhald og ábúð á jörðum í Suður-Þingeyjarsýslu 1703-1930*, Sagnfræðirannsóknir 2 (Reykjavík, 1973).
- Búnaðarsamtök á Íslandi 150 ára. Afmælisrit Búnaðarfélags Íslands 1837-1987 I* (Reykjavík, 1988).
- Gils Guðmundsson, *Skútuöldin I-V* (Reykjavík, 2 útg., 1977).
- Guðmundur Jónsson, „Changes in Food Consumption in Iceland ca. 1770–1940“, *Kultur och konsumtion i Norden 1750–1950*. Ritstjórar Johan Söderberg & Lars Magnusson (Helsingfors, 1997), bls. 37–60.
- Guðmundur Jónsson, „The State and the Icelandic Economy, 1870–1930“. Ph.D. ritgerð frá LSE 1991.
- Heimir Þorleifsson, *Saga íslenskrar togaraútgerðar fram til 1917*, Sagnfræðirannsóknir 3 (Reykjavík, 1974).
- Sigurður Sigurðsson, *Búnaðarhagir*, Búnaðarfélag Íslands, Aldarminning II (Reykjavík, 1937).
- Sigurður Sigurðsson, *Búnaðarsamtök á Íslandi 1837-1937*, Búnaðarfélag Íslands, Aldarminning I (Reykjavík, 1937)
- Stefán Ólafsson, „Innreið nútímaþjóðfélags á Íslandi“, *Frændafundur. Fyrirlestrar frá íslensk-færeyskri ráðstefnu í Reykjavík 20.–21. ágúst 1992*. Ritstjórar Magnús Snædal og Turið Sigurðardóttir (Reykjavík, 1992).
- Þorvaldur Thoroddsen, *Lýsing Íslands III-IV* (Copenhagen, 1919, 1922).

Stéttaskipting og stöðuhópar í gamla samfélaginu

- **Gísli Ágúst Gunnlaugsson, „Bændasamfélagið. Félagsleg og efnahagsleg einkenni“, í Gísli Ágúst Gunnlaugsson, *Saga og samfélag. Þættir úr félagssögu 19. og 20. aldar* (Reykjavík, 1997), 147–152.
- Agnes Siggerður Arnórsdóttir, „Útvegsbændur og verkamenn. Tómtúsmenn í Reykjavík á fyrri hluta 19.aldar“, *Landnám Ingólfs III* (1986), pp.99-124.
- Árni Daníel Júlíusson, 'Lénsveldi eða bændasamfélag', *Sagnir IX* (1988), pp.33-40.
- Björn S. Stefánsson, „Ráðningarskilmálar í lok 19.aldar“, *Skírnir CLX* (1986), pp.223-30.
- Gísli Ágúst Gunnlaugsson, *Ómagar og utangarðsfólk. Fátækramál Reykjavíkur 1786–1907*. Safn til sögu Reykjavíkur 5 (Reykjavík 1982).
- Guðmundur Jónsson, „Sambúð landsdrottna og leiguliða. Yfirvöld skrifa um leiguábúð 1829-1835“, *Saga XXVI* (1988), 63-106.
- Guðmundur Jónsson, *Vinnuhjú á 19.öld*. Ritsafn Sagnfræðistofnunar 5 (Reykjavík, 1981).
- Gustafsson, Harald, „Áttahagafjötrar á Íslandi?“, *Saga XXIV* (1986), 223–27.

Lífskjör, framfærsla og félagsmálalöggjöf á 19. öld

Gísli Ágúst Gunnlaugsson, *Family and Household in Iceland 1801-1930. Studies in the Relationship between Demographic and Socio-economic Development, Social Legislation and Family and Household Structures* (Uppsala, 1988).

- - *Ómagar og utangarðsfólk. Fátækramál Reykjavíkur 1786-1907*, Safn til Sögu Reykjavíkur (Reykjavík, 1982).

Jón Blöndal and Sverrir Kristjánsson, *Alþingi og félagsmálin*, Saga Alþingis IV (Reykjavík, 1954).

**Björn S. Stefánsson, „Ráðningarskilmálar í lok 19. aldar“, *Skírnir* 160. ár (1986), 223–230.

**Guðmundur Jónsson, „Stjórnæki gamla samfélagsins aflögð“, *Ný saga* 6 (1993), 64–69.

Gísli Ágúst Gunnlaugsson, *Ómagar og utangarðsfólk. Fátækramál Reykjavíkur 1786-1907*, Safn til Sögu Reykjavíkur (Reykjavík, 1982).

Jón Blöndal and Sverrir Kristjánsson, *Alþingi og félagsmálin*, Saga Alþingis IV (Reykjavík, 1954).

*Lagatextar um félagsmálalöggjöf á 19. öld:

húsagatilskipunin 1746 (Alþingisbækur XIII, 563–577);

tilskipun um lausamenn 1783 (Inntak úr nokkrum þeim nýjustu);

tílsk. 21. júlí 1808 (Lovs. VII, 192),

tílsk. um lausamenn og húsmenn 26. maí 1863 (Lovs. XVIII, 544–557);

tílskipun um vinnuhjú 1866 (Lovs. IV, 383–395);

lög um þurrabúðarmenn 1888 (Stjt. 1888, 2–5)

lög um lausamenn og húsmenn 1894 (Stjt. 1894 A, 32–35);

lög um lausamenn, þurrabúðarmenn og húsmenn 1907.

Fjölskylda, hjónaband og uppeldi

Gísli Ágúst Gunnlaugsson, *Family and Household in Iceland 1801-1930. Studies in the Relationship between Demographic and Socio-economic Development, Social Legislation and Family and Household Structures* (Uppsala, 1988).

**Gísli Ágúst Gunnlaugsson, „Um fjölskyldusögurannsóknir og íslensku fjölskylduna 1801–1930“, *Saga* XXIV (1986), 7–43.

**Gísli Ágúst Gunnlaugsson, „Fjölskyldan. Mælikvarði á þjóðfélagsbreytingar“, í Gísli Ágúst Gunnlaugsson, *Saga og samfélag. Þættir úr félagssögu 19. og 20. aldar* (Reykjavík, 1997), 30–39.

Alþýðumenning, skólamál og félagshreyfingar

Ingi Sigurðsson og Loftur Guttormsson, *Alþýðumenning á Íslandi 1830–1930. Ritað mál, menntun og félagshreyfingar*. Sagnfræðirannsóknir 18 (Reykjavík, 2003).

Sigurður Gylfi Magnússon, „Alþýðumenning á Íslandi 1850–1940“, *Íslensk þjóðfélagsþróun 1880–1990. Ritgerðir*. Ritstjórar Guðmundur Hálfðanarson og Svanur Kristjánsson (Reykjavík, 1993), 265–320.

Gunnar Karlsson, *Frelsisbarátta suður-þingeyinga og Jón á Gautlöndum* (Reykjavík, 1977).

Hagþróun og stjórn efnahagsmála 1904–1939

*Guðmundur Jónsson, „Hagþróun og hagvöxtur á Íslandi 1914–1960“, *Frá kreppu til viðreisnar. Þættir um hagstjórn á Íslandi á árunum 1930 til 1960*. Ritstjóri Jónas H. Haralz (Reykjavík, 2002), bls. 9–39

*Ólafur Ásgeirsson, *Átök um atvinnuþróun á Íslandi 1900-1940*. Sagnfræðirannsóknir 9 (Reykjavík, 1988).

Helgi Skúli Kjartansson, „Reykjavík sem verzlunarmiðstöð 1875-1945“, *Reykjavík miðstöð þjóðlífs*, Safn til sögu Reykjavíkur (Reykjavík, 1978), pp.172-87.

Gísli Gunnarsson, 'Kenningar um útbreiðslu þróaðs hagkerfis', í Sumarliði Ísleifsson (ed.), *Iðnbylting á Íslandi. Umsköpun atvinnulífs um 1880 til 1940*, Ritsafn Sagnfræðistofnunar 21 (Reykjavík, 1987), 9-23.

Guðmundur Hálfðanarson, 'Aðdragandi iðnbyltingar á 19.öld', í Sumarliði Ísleifsson (ed.) *Iðnbylting á Íslandi. Umsköpun atvinnulífs um 1880 til 1940*. Ritsafn Sagnfræðistofnunar 21 (Reykjavík, 1987), 24-44.

Heimir Þorleifsson, *Saga íslenzkrar togaraútgerðar fram til 1917*. Sagnfræðirannsóknir 3. Sagnfræðistofnun Háskóla Íslands (Reykjavík, 1974).

Klemens Tryggvason, Gylfi Þ. Gíslason og Ólafur Björnsson, *Alþingi og fjárhagsmálin 1845-1944*, Saga Alþingis V (Reykjavík, 1953).

Krabbe, Thorvald, *Island og dets tekniske udvikling gennem tiderne* (Copenhagen, 1946).

Landsbanki Íslands 75 ára 1886-1961 (Reykjavík, 1961).

Magnús S. Magnússon, „Efnahagsþróun á Íslandi 1880–1990“, *Íslensk þjóðfélagsþróun 1880–1990. Ritgerðir*. Ritstjórar Guðmundur Hálfðanarson og Svanur Kristjánsson (Reykjavík, 1993), bls. 124–214.

Ólafur Björnsson, *Saga Íslandsbanka HF og Útvegsbanka Íslands 1904-1980* (Reykjavík, 1981).
 Þorkell Jóhannesson, *Alþingi og atvinnumálin*, Saga Alþingis IV (Reykjavík, 1948).
 Þórunn Valdimarsdóttir, *Sveitin við Sundin. Búskapur í Reykjavík 1870-1950*, Safn til sögu Reykjavíkur (Reykjavík, 1986).

Stjórnmal 1904-1940

Agnar Kl. Jónsson, *Stjórnarráð Íslands 1904-1964 I-II* (Reykjavík, 1969).
 Gunnar Helgi Kristinsson, „Valdakerfið fram til viðreisnar“, *Íslensk þjóðfélagsþróun 1880–1990. Ritgerðir*. Ritstjórar Guðmundur Hálfðanarson og Svanur Kristjánsson (Reykjavík, 1993), bls. 321–354.
 Knud Zimsen, *Úr bæ í borg* (Reykjavík, 1952).
 Sólrún Jensdóttir, *Ísland á brezku valdsvæði 1914-1918*, Sagnfræðirannsóknir 6 (Reykjavík, 1980).
 Sumarliði Ísleifsson, "Íslensk eða dönsk peningabúð?" *Saga Íslandsbanka 1914-1930*, in Heimir Þorleifsson (ed.) *Landshagir*, pp.139-171.
 Thorsteinn Thorsteinsson, 'Iceland and the War', in E. Heckscher (ed.), *Sweden, Norway, Denmark and Iceland in the World War*, Economic and Social History of the War. General editor James T. Shotwell (New Haven, 1930), pp.561-87.
 Þorsteinn Þorsteinsson, *Ísland under og efter verdenskrigen. En økonomisk oversigt*, (Copenhagen, 1928).

Verkalyðshreyfing, lífskjör og lífshættir á f.h. 20. aldar

**Ólafur R. Einarsson, „Bernska reykvískrar verkalyðshreyfingar“, *Reykjavík í 1100 ár*. Helgi Þorláksson sá um útgáfuna (Reykjavík 1974), 204-225.
 Jón Guðnason, „Greiðsla verkkaups í peningum. Þáttur í sjálfstæðisbaráttu íslensks verkalyðs“, *Saga XXIII* (1985), 7-57.
 Magnús S. Magnússon, *Iceland in Transition. Labour and Socio-Economic Change before 1940* (Lund, 1985).
 Sigurður G. Magnusson, *Lífshættir í Reykjavík 1930–1940*. Sagnfræðirannsóknir 7 (Reykjavík, 1985).
 Halldór Pétursson, *Kreppan og hernámsárin* (Reykjavík, 1968).

Heimsstyrjöldin síðari og hernám Breta og Bandaríkjamanna

*Inga Dóra Björnsdóttir, „Public View and Private Voices“, *The Anthropology of Iceland*. Ed. by E. Paul Durrenberger and Gísli Pálsson (Iowa City, 1989), bls. 98–118.
 *Tómas Þór Tómasson, *Heimsstyrjaldarárin á Íslandi 1939–1945 I–II* (Reykjavík, 1983–1984).
 *Þór Whitehead, *Bretarnir koma*. Ísland í síðari heimsstyrjöld 4 (Reykjavík, 1999).
 Bjarni Guðmarsson og Hrafn Jökulsson, *Ástandið. Mannlíf á hernámsárum* (Reykjavík, 1989).
 Friðþór Eydal, *Vígdrekar og vopnagnýr. Hvalfjörður og hlutur Íslendinga í orustunni um Atlantshafið* (án útgst., 1997).
 Gunnar M. Magnúss, *Árin sem aldrei gleymast I. Ísland og heimstyrjöldin síðari* (Hafnarfirði, 1964–1965)
 Gunnar M. Magnúss, *Virkid í norðri I–II*. Helgi Hauksson sá um útgáfuna (Reykjavík, 2. útg. 1984).
 Halldór Pétursson, *Kreppan og hernámsárin* (Reykjavík, 1968).
 Herdís Helgadóttir, *Úr fjötrum. Íslenskar konur og erlendum her* (Reykjavík, 2001).
 Þór Whitehead, *Milli vonar og ótta*. Ísland í síðari heimsstyrjöld 3 (Reykjavík, 1995).
 Þór Whitehead, *Ófriður í aðsigi*. Ísland í síðari heimsstyrjöld 1 (Reykjavík, 1980).
 Þór Whitehead, *Stríð fyrir ströndum*. Ísland í síðari heimsstyrjöld 2 (Reykjavík, 1985).

Fólksfjöldi, búseta og byggðamál

*Gísli Ágúst Gunnlaugson, „Fólksfjölda- og byggðapróun 1880–1990“, *Íslensk þjóðfélagsþróun 1880–1990. Ritgerðir*. Ritstjórar Guðmundur Hálfðanarson og Svanur Kristjánsson (Reykjavík, 1993), bls. 75–111.
 *Eggert Þór Bernharðsson, *Saga Reykjavíkur. Borgin 1940–1990* (Reykjavík, 1998) I, bls. 3–27.
 Ársæll Guðmundsson, *Kostnaður þéttbýlismyndunar. Áhrif fólksflutninga á höfuðborgarsvæðið* (Reykjavík, 1989).
 Áskell Einarsson, *Land í mótun. Byggðapróun og byggðaskipulag* (án útgst., 1970).
 Bjarni Reynarsson, „Fólksflutningar til Reykjavíkur. Jafnvægi í byggð landsins frá sjónarhóli landfræðingsins.“ *Fjármálatíðindi XXV:1* (1978), bls. 40–65.
Breyttar áherslur í byggðamálum. Tillaga að stefnumótandi byggðáætlun 1994–1997. Byggðastofnun (án útgst., 1993).

- Axel Hall, Ásgeir Jónsson og Sveinn Agnarsson, *Byggðir og búseta. Þéttbýlismyndun á Íslandi*. Hagfræðistofnun Íslands (Reykjavík, 2002).
- Eggert Þór Bernharðsson, „Römm er sú taug. Aðlögun innflytjenda í Reykjavík að lífinu „á mölinni““, *Ný saga* 4 (1990), bls. 39–52.
- Eggert Þór Bernharðsson, *Undir bárujárnsboga. Braggalíf í Reykjavík 1940–1970* (Reykjavík, 2000).
- Flutningur ríkisstofnana. Nefndarálit* (Reykjavík, 1975).
- Hefur byggðastefnan brugðist?* (Reykjavík, 1987).
- Ísland 2010. Gróandi þjóðlíf. Mannfjöldi, heilbrigði, byggð og umhverfi og framtíðarsýn æskufólks fram yfir aldamót*. Framkvæmdanefnd um framtíðarkönnun á vegum forsætisráðuneytis. Sérít 1 (Reykjavík, 1987).
- Lýður Björnsson, *Saga sveitarstjórnar á Íslandi I–II*. Reykjavík 1972–1979.
- Stefán Ólafsson, *Búseta á Íslandi. rannsókn á orsökum búferlaflutninga*. Byggðastofnun (Reykjavík, 1997).
- Stefán Ólafsson, *Lífskjör og landflótti. Tilraun til skýringar á búferlaflutningi frá Íslandi*. [Reykjavík] 1980.
- Trausti Valsson, *Reykjavík. Vaxtarbroddur. Þróun höfuðborgar* (Reykjavík, 1986).
- Valdimar Kristinsson, „Borg og byggðir“, *Fjármálatíðindi* 35,1 (1988), 19–32.
- Valdimar Kristinsson, „Borgir og byggðajafnvægi“, *Fjármálatíðindi* 20:2 (1973), 110–124.
- Valdimar Kristinsson, „Þróunarsvæði á Íslandi.“ *Fjármálatíðindi* 10:3 (1963), 165–175.
- Þróun byggðar, atvinnulífs og stjórnkerfis. Skýrsla Byggðanefndar þingflokka*. [Reykjavík] 1986, bls. 5–47.

Stjórnmal eftir 1939

- *Anders Hansen og Hreinn Loftsson, *Valdatafl í Valhöll. Átökin í Sjálfstæðisflokknum* (Reykjavík, 1980).
- *Árni Þórarinnsson, „Þjóðhöfðingi með einum eða öðrum hætti. Fyrri hluti“, *Tímarit Morgunblaðsins*, 2. maí 2004, bls. 10–26.
- *Árni Þórarinnsson, „Þjóðhöfðingi með einum eða öðrum hætti. Seinni hluti“, *Tímarit Morgunblaðsins*, 9. maí 2004, bls. 14–29
- *Guðmundur Hálfðanarson, *Íslenska þjóðríkið. Uppruni og endimörk* (Reykjavík, 2001).
- *Guðni Th. Jóhannesson, *Völundarhús valdsins. Stjórnarmyndanir, stjórnarslit og staða forseta Íslands í embættistíð Kristjáns Eldjárns, 1968–1980* (Reykjavík, 2005).
- *Guðni Th. Jóhannesson, *Völundarhús valdsins. Stjórnarmyndanir, stjórnarslit og staða forseta Íslands í embættistíð Kristjáns Eldjárns, 1968–1980* (Reykjavík, 2005).
- *Gylfi Þ. Gíslason, *Viðreisnarárin* (Reykjavík, 1993).
- *Jón G. Hauksson, „Hvað er að þeim?“ *Frjáls verslun*, 4. tbl. 2004
- *Ólafsbók. *Afmælisrit helgað Ólafi Jóhannessyni sjötugum* (Reykjavík 1983).
- *Ólafur Þ. Harðarson og Gunnar H. Kristinsson, „The Icelandic Parliamentary Election of 1987“, *Electoral Studies* (1987) 6:3, bls. 219–234.
- *Svanur Kristjánsson, „Stofnun lýðveldis – Nýsköpun lýðræðis“, *Skírnir* 176. ár (vor 2002), 7–45.
- Ásgeir Hannes Eiríksson, *Ein með öllu. Áfangaskýrsla frá áhorfanda* (Reykjavík, 1990).
- Björn Þórðarson, *Alþingi og frelsisbaráttan 1874–1944*. Saga Alþingis III (Reykjavík, 1951).
- Arnór Hannibalsson, *Moskvulínan. Kommúnistaflokkur Íslands og Komintern. Halldór Laxness og Sovétríkin* (Reykjavík, 1999).
- Ólafur Ragnarsson, *Gunnar Thoroddsen* (Reykjavík, 1981).
- Gunnar Helgi Kristinsson, *Þróun íslensku stjórnarskrárinnar*. Félagsvísindastofnun Háskóla Íslands (Reykjavík, 1994).
- Gunnar Helgi Kristinsson, „Valdakerfið fram til viðreisnar“, *Íslensk þjóðfélagsþróun 1880–1990. Ritgerðir*. Ritstjórar Guðmundur Hálfðanarson og Svanur Kristjánsson (Reykjavík, 1993), bls. 321–354.
- Hannes Hólmsteinn Gissurarson, *Sjálfstæðisflokkurinn í 60 ár* (Reykjavík, 1989).
- Hannes Jónsson, *Kjósandinn, stjórnmálin og valdið*. Bókasafn Félagsmálastofnunar 6 (Reykjavík, 1965).
- Hannibal Valdemarsson, *Bannferð sjónarmið*. Útg. Alþýðusamband Íslands (Reykjavík, 1983)
- Indriði G. Þorsteinsson, *Ættjörð mín kæra. Ævisaga Hermanns Jónassonar forsætisráðherra 1939–1976* (Reykjavík, 1992).
- Jens B. Baldursson, *Nýsköpunarstjórnin. Aðdragandi og upphaf*. Framlag 3 (Reykjavík, 1979), bls. 14–31.
- Lýður Björnsson, *Saga sveitarstjórnar á Íslandi I–II* (Reykjavík 1972, 1979).
- Ný saga* 2 (1988), bls. 95–105 (þrjár greinar um viðreisnarstjórnina).
- Ólafur Ragnar Grímsson, *Þróun íslenskrar kjördæmaskipunar. Drög að yfirliti* (Reykjavík, 1977).
- Óskar Guðmundsson, *Alþýðubandalagið. Átakasaga* (Reykjavík, 1987).
- Sólrún B. Jensdóttir, „Áform um lýðveldisstofnun 1941 og 1942“, *Saga XVI* (1978), 175–196.
- Sigurður Línal, „Stjórnskipuleg staða foreta Íslands“, *Skírnir* 166. ár (haust 1992), 425–439.
- Svanur Kristjánsson, *Frá flokksræði til persónustjórnála. Fjórflökkarnir 1959–1991*. Félagsvísindastofnun Háskóla Íslands (Reykjavík, 1994), bls. 176–217.
- Svanur Kristjánsson, „Stjórnmalaflokkar, ríkisvald og samfélag“, *Íslensk þjóðfélagsþróun 1880–1990. Ritgerðir*. Ritstjórar Guðmundur Hálfðanarson og Svanur Kristjánsson (Reykjavík, 1993), bls. 355–398.

Uppreisn frjálshyggjunnar (Reykjavík, 1979).

Þorleifur Friðriksson, *Gullna flugan. Saga átaka í Alþýðuflokknum og erlendarar ihlutunar um íslensk stjórnmál í krafti fjármagns* (Reykjavík, 1987).

Þórarinn Þórarinnsson, *Sókn og sigrar. Saga Framsóknarflokksins II–III* (Reykjavík, 1986–87).

Ævisögur

*Einar Olgeirsson, *Ísland í skugga heimsvaldastefnunnar*. Jón Guðnason skráði. (Reykjavík, 1980).

*Jón Baldvin Hannibalsson, *Jón Baldvin, tilhugalíf. Kaflar úr þroskasögu stjórnmálamanns*. Kolbrún Bergþórsdóttir skráði (Reykjavík, 2002).

*Matthías Jóhannessen, *Ólafur Thors. Ævi og störf I–II* (Reykjavík, 1981)

Aðalgeir Kristjánsson, *Brynjólfur Pétursson. Ævi og störf* (Reykjavík, 1972).

Brynjólfur Bjarnason, *Pólítísk ævisaga*. Viðtöl Einars Ólafssonar ásamt inngangi (Reykjavík, 1989).

Dagur B. Eggertsson, *Steingrímur Hermannsson. Ævisaga I–II* (Reykjavík, 1998, 1999)

Forsætisráðherrar Íslands. Ráðherrar Íslands og forsætisráðherrar í 100 ár. Ólafur Teitur Guðnason ritstýrði (Akureyri, 2004).

Guðjón Friðriksson, *Einar Benediktsson, ævisaga*, 3 bd. (Reykjavík, 1997–2000).

Guðjón Friðriksson, *Ég elska þig stormur. Ævisaga Hannesar Hafstein* (Reykjavík, 2005).

Guðjón Friðriksson, *Jón Sigurðsson, ævisaga*, 2 bd. (Reykjavík, 2002–2003).

Guðjón Friðriksson, *Saga Jónasar Jónssonar frá Hriflu*, 3 bd. (Reykjavík, 1991–1993).

Hannes Hólmsteinn Gissurarson, *Jón Þorláksson forsætisráðherra* (Reykjavík, 1992).

Guðmundur Magnússon, *Thorsararnir. Auður – völd – örlög* (Reykjavík, 2005).

Indriði G. Þorsteinsson, *Ævisaga Hermanns Jónssonar forsætisráðherra I–II* (Reykjavík 1990, 1992)

Jakob F. Ásgeirsson, *Pétur Ben. Ævisaga* (Reykjavík, 1998).

Jón Ormur Halldórsson, *Löglegt en siðlaust. Stjórnmálasaga Vilmundar Gylfasonar* (Reykjavík, 1985)

Jón Þ. Þór, *Dr Valtýr. Ævisaga* (Akureyri, 2004).

Nanna Ólafsdóttir, *Baldvin Einarsson og þjóðmálastarf hans* (Reykjavík, 1961).

Páll Línadal, *Ingólfur á Hellu. Umhverfi og ævistarf. Endurminningar Ingólfs Jónssonar á Hellu, fyrrum ráðherra og alþingismanns I–II* (Reykjavík, 1982–1983).

Sigríður Dúna Kristmundsdóttir, *Björg. Ævisaga Bjargar C. Þorláksson* (Reykjavík, 2001).

Stefán Jóhann Stefánsson, *Minningar Stefáns Jóhanns Stefánssonar I–II* (Reykjavík, 1966–1967).

Steinar J. Lúdvíksson, „Þorsteinn Pálsson“, í *Forsætisráðherrar Íslands. Ráðherrar Íslands og forsætisráðherrar í 100 ár*. Ólafur Teitur Guðnason ritstýrði (Akureyri, 2004), 435–450.

Steingrímur Steinþórsson forsætisráðherra: sjálfævisaga I–II. Andrés Kristjánsson og Örlygur Hálfðanarson bjuggu til prentunar (Reykjavík 1979–1980).

Vilhjálmur Hjálmarsson, *Ævisaga Eysteins Jónssonar fyrrum ráðherra og formanns Framsóknarflokksins I–II* (Reykjavík, 1983–1985)

Þór Indriðason, *Hannibal Valdimarsson og samtíð hans* (Reykjavík, 1990).

Þórunn E. Valdimarsdóttir, *Upp á Sigurhæðir: saga Matthíasar Jochumssonar* (Reykjavík, 2006).

Efnahagslíf og hagstjórn eftir 1939

*Birgir Sigurðsson, *Svartur sjór af síld. Síldarævintýrin miklu á sjó og landi* (Reykjavík, 1989).

*Gylfi Þ. Gíslason, „Stjórn íslenskra efnahagsmála“, *Hagsæld, tími og hamingja. Úr ritgerðum og ræðum* (Reykjavík, 1987), bls. 95–110.

*Jakob F. Ásgeirsson, *Þjóð í hafti. Þrjátíu ára saga verslunarfjötra á Íslandi* (Reykjavík, 1988).

*Jóhannes Nordal, „Hagstjórn í tvo áratugi (1960–1980), *Íslensk hagskýsing. Greinar um íslensk efnahagsmál*. Ritstj. Þórður Friðjónsson (Reykjavík, 1986), bls. 119–131.

**Ólafur Björnsson, „Efnahagsmál frá stofnun lýðveldisins“, í Ólafur Björnsson, *Einstaklingsfrelsi og hagskipulag. Ritgerðasafn, gefið út á sjötugsafnmæli höfundar* (Reykjavík, 1982), bls. 89–110.

*Sígfús Jónsson, *Sjávarútvegur Íslendinga á tuttugustu öld* (Reykjavík, 1984), bls. 131–162.

*Sigurður Snævarr, *Haglýsing Íslands* (Reykjavík, 1993), bls. 185–92.

**Þórhallur Ásgeirsson, „Efnahagsaðstoðin 1948–1953.“ *Fjármálatíðindi II* (1955), bls. 61–70.

Ásmundur Einarsson, *Vinnuveitendasamband Íslands 40 ára 1934–1974* (Reykjavík, 1975).

Álit hagfræðinganefnar, sem starfaði á vegum tólf manna nefndar þingflokkanna frá 24. október til 16. nóvember 1946. Reykjavík 1947.

Bjarni Bragi Jónsson, „Hafta- og styrkjakerfi á Íslandi“, *Frá kreppu til viðreisnar. Þættir um hagstjórn á Íslandi á árunum 1930–1960*. Ritstjóri Jónas H. Haralz (Reykjavík, 2002), 135–220.

Guðmundur Jónsson, „Hagþróun og hagvöxtur á Íslandi 1914–1960“, *Frá kreppu til viðreisnar. Þættir um hagstjórn á Íslandi á árunum 1930–1960*. Ritstjóri Jónas H. Haralz (Reykjavík, 2002), 9–39.

Guðmundur Magnússon, „Framfarir og hagstjórn á Íslandi á tuttugustu öld“, *Hagmál 30* (1989), bls. 17–28.

- Gunnar Á. Gunnarsson, „Ísland og Marshalláætlunin 1948–1953. Atvinnustefna og stjórnmalahagsmunir“, *Saga XXXIV* (1996), bls. 85–130.
- Gunnar H. Kristinsson o.fl., *Atvinnustefna á Íslandi 1959–1991* (Reykjavík, 1992).
- Halldór Bjarnason, „Stórfyrirtæki og stríðsgróði. Athugun á tekjuhæstu fyrirtækjum í Reykjavík 1940–1952“, *Ný saga* 3 (1989), bls. 86–96.
- Halldór Halldórsson, *Laxaveislan mikla: og þjóðin borgar brúsan: en ber enginn ábyrgð?* (Reykjavík, 1992).
- Hallgrímur Snorrason, „Búskapur hins opinbera 1945–1982“, *Klemensarbók. Afmælisrit Klemensar Tryggvasonar gefið út í tilefni af sjötugsafmæli hans 10. september 1984*. Ritstjóri Sigurður Snævarr (Reykjavík, 1985), bls. 141–175.
- Halldór Jónsson, „Ákvarðanatáka í sjávarútvegi og stjórnun fiskveiða“, *Samfélagstíðindi* 10 (1990), bls. 99–141.
- Ísland. Atvinnuhættir og menning 1990* (án útgst. og árs).
- Jón Sigurðsson, „Verðbólga á Íslandi 1914–1974“, *Fjármálatíðindi XXI* 1974, bls. 29–43.
- Jónas H. Haralz, „Hvað sögðu ráðgjafarnir? Frá kreppu til viðreisnar. Þættir um hagstjórn á Íslandi á árunum 1930–1960. Ritstjóri Jónas H. Haralz (Reykjavík, 2002), 221–325.
- Landbúnaður 1945–1989*. Atvinnuvegskýrsla nr. 44. Þjóðhagsstofnun (Reykjavík, 1992)
- Magnús S. Magnússon, „Efnahagsþróun á Íslandi 1880–1990“, *Íslensk þjóðfélagsþróun 1880–1990. Ritgerðir*. Ritstjóri Guðmundur Hálfðanarson og Svanur Kristjánsson (Reykjavík, 1993), bls. 124–214.
- Opinberar aðgerðir og atvinnulíf 1950–1970* (Reykjavík, 1974).
- Ólafur Hannibalsson, Jón Hjaltason og Hjalti Einarsson, *Söluviðstöð hraðfrystihúsanna I–III* (Reykjavík, 1997).
- Sigurður Snævarr, „Ísland og alþjóðaefnahagsstofnanir 1945–1960“, *Íslenska söguþingið 28.–31. maí 1997. Ráðstefnurit I*. Ritstjórar Guðmundur J. Guðmundsson og Eiríkur K. Björnsson. Sagnfræðistofnun HÍ og Sagnfræðingafélag Íslands (Reykjavík, 1998), bls. 242–53.
- Stjórn fiskveiða og skipting fiskveiðiarðsins*. Ritstjórar Gísli Pálsson, Ragnar Árnason og Örn D. Jónsson (Reykjavík, 1992).
- Sturla Pálsson, „Eðli viðskiptahafta og afleiðingar þeirra“, í Einar Benediktsson, Ketill Sigurjónsson og Sturla Pálsson, *Upphaf Evrópusamvinnu*. Alþjóðamálastofnun Háskóla Íslands (Reykjavík, 1994), bls. 122–39, 144–51.
- Tryggvi Pálsson, „Atvinnuþáttaka frá 1960“, *Fjármálatíðindi XXI* (1974), 44–73.
- Valdimar Unnar Valdimarsson og Halldór Bjarnason, *Saltfiskur í sögu þjóðar. Saga íslenskrar saltfiskframleiðslu og -verslunar frá 18. öld til okkar daga I–II* (Reykjavík, 1997)
- Valur Ingimundarson, „Viðhorf Bandaríkjanna til íslenskrar hasgstjórnar á 5. og 6. áratugnum“, *Frá kreppu til viðreisnar. Þættir um hagstjórn á Íslandi á árunum 1930–1960*. Ritstjóri Jónas H. Haralz (Reykjavík, 2002), 327–44.
- Verðbólguvandinn. Álit nefndar, sem ríkisstjórnin skipaði hinn 21. október 1976 til að kanna horfur í verðlagsmálum og gera tillögur um ráðstafanir til að draga úr verðbólgu* (Reykjavík, 1978).
- Þorleifur Óskarsson, *Íslensk togaraútgerð 1945–1970*. Sagnfræðirannsóknir 11 (Reykjavík, 1991), bls. 52–64, 78–86, 105–120.
- Þórdur Friðjónsson, „Samskipti stjórnvalda og aðila vinnumarkaðarins og árangur efnahagsstefunnar“, *Íslensk hagslýsing. Greinar um íslensk efnahagsmál*. Ritstj. Þórdur Friðjónsson (Reykjavík, 1986), bls. 195–209.
- Þórdur Friðjónsson, „Þróun iðnaðar á áttunda áratugnum“, *Íslensk hagslýsing. Greinar um íslensk efnahagsmál*. Ritstj. Þórdur Friðjónsson (Reykjavík, 1986), bls. 133–147.
- Þórunn Klemensdóttir, „Þóitískar hagsveiflur á Íslandi 1945–1998“, *Frá kreppu til viðreisnar. Þættir um hagstjórn á Íslandi á árunum 1930–1960*. Ritstjóri Jónas H. Haralz (Reykjavík, 2002), bls. 345–61.
- Þróun iðnaðar. Erindi haldin á ráðstefnu um iðnað í Reykjavík 23.–24. maí 1980*. Rannsóknaráð ríkisins. Rit 1981, 2. (Reykjavík, 1981), bls. 39–50.

Velferðarríkið og félagsmálastefna

- *Gestur Guðmundsson, „Endalok Norðurlanda?“, *Saga Norðurlanda 1397–1997. 10 ritgerðir* (Kaupmannahöfn, 1997), bls. 267–93.
- *Stefán Ólafsson, „Þróun velferðarríkisins“, *Íslensk þjóðfélagsþróun 1880–1990. Ritgerðir*. Ritstjórar Guðmundur Hálfðanarson og Svanur Kristjánsson. Reykjavík 1993, bls. 399–430.
- *Stefán Ólafsson, *Íslenska leiðin. Almanatryggingar og velferð í fjölþjóðlegum samanburði* (Reykjavík, 1999).
- Gestur Guðmundsson, „Er Ísland hluti Norðurlanda?“, *Íslenska söguþingið 28.–31. maí 1997. Ráðstefnurit I*. Ritstjórar Guðmundur J. Guðmundsson og Eiríkur K. Björnsson. Sagnfræðistofnun HÍ og Sagnfræðingafélag Íslands (Reykjavík, 1998), bls. 254–67
- Félaglegt öryggi eftir stríð*. Félagsmálaráðuneytið gaf út (Reykjavík, 1943).
- Fjölskyldan uppspretta lífsgilda. Erindi flutt á málþingi á Hótel Sögu 31. janúar 1994 í tilefni af Ári fjölskyldunnar og skýrsla landsnefndar um Ár fjölskyldunnar*. Ritstjóri Ingibjörg Broddadóttir (Reykjavík, 1994).

- Gils Guðmundsson, *Almannatryggingar á Íslandi. Hálftrar aldar saga Tryggingastofnunar ríkisins* (Reykjavík, 1992).
- Guðmundur Jónsson, “The Icelandic Welfare State in the Twentieth Century”, *Scandinavian Journal of History* 26:3 (2001), bls. 249–67.
- Guðný Björk Eydal, *Family Policy in Iceland 1944–1984* (Göteborg, 2005).
- Ingi Valur Jóhannsson, Jón Rúnar Sveinsson, *Íslenska húsnæðiskerfið*. Reykjavík 1986.
- Jón Blöndal og Jóhann Sæmundsson, *Almannatryggingar á Íslandi. Skýrslur og tillögur um almannatryggingar, heilsugæslu og atvinnuleysismál*. Félagsmálaráðuneytið (Reykjavík, 1945).
- Jón Blöndal og Sverrir Kristjánsson, *Alþingi og félagsmálin* (Reykjavík, 1954).
- Jónas Haralz, *Velferðarríki á villigötum. Úrval greina frá áttunda áratugnum* (Reykjavík, 1981).
- Sigrún Júlíusdóttir, *Den kapabla familjen i det isländska samhället. En studie om lojalitet, äktenskapsdynamik och psykosocial anpassning* (Göteborg och Reykjavík, 1993).
- Tilraunin Ísland í 50 ár. Erindasafn*. Ritstjórar Kristján Kristjánsson og Valgarður Egilsson (Reykjavík, 1994).

Herstöðvar og utanríkismál

- *Valur Ingimundarson, *Í eldlínu kalda stríðsins. Samskipti Íslands og Bandaríkjanna 1945–1960* (Reykjavík, 1996).
- *Valur Ingimundarson, *Uppgjör við umheiminn. Íslensk þjóðernishyggja, vestrænt samstarf og landhelgisdeilan* (Reykjavík, 2001).
- *Jón Ólafsson, *Kæru félagar. Íslenskir sósíalistar og Sovétríkin 1920–1960* (Reykjavík, 1999).
- *Þór Whitehead, *The Ally Who Came in from the Cold. A Survey of Icelandic Foreign Policy 1946–1956* (Reykjavík, 1998).
- *Guðni Th. Jóhannesson, *Óvinir ríkisins. Ógnir og innra öryggi í kalda stríðinu á Íslandi* (Reykjavík, 2006).
- Árni Snævarr og Valur Ingimundarson, *Liðsmenn Moskvu* (Reykjavík, 1992).
- Baldur Guðlaugsson og Páll Heiðar Jónsson, *30. marz 1949. Innganga Íslands í Atlantshafsbandalagið og óeirðirnar á Austurvelli* (Reykjavík, 1976).
- Benedikt Gröndal, *Stormar og stríð. Um Ísland og hlutleysið* (Reykjavík, 1963).
- Benedikt Gröndal, *Örlög Íslands* (Reykjavík, 1991), bls. 254–80.
- Corgan, Michael T., „Aðdragandinn vestanhafs að hvernd Bandaríkjamanna á Íslandi 1941“, *Saga XXX* (1992), bls. 123–56.
- Einar Olgeirsson, *Ísland í skugga heimsvaldastefnunnar*. Jón Guðnason skráði (Reykjavík, 1980).
- Elfar Loftsson, *Ísland í NATO – partierna och försvarsfrågan*. Göteborg studies in politics 9 (Göteborg, 1981).
- Friðrik Haukur Hallsson, *Herstöðin. Félaglegt umhverfi og íslenskt þjóðlíf* (Akureyri, 1990).
- Gunnar Á. Gunnarsson, „Ísland og Marshalláætlunin 1948–1953. Atvinnustefna og stjórnmalahagsmunir“, *Saga XXXIV* (1996), bls. 80–130.
- Hannes Jónsson, *Íslensk sjálfstæðis- og utanríkismál frá landnámi til vorra daga* (Reykjavík, 1989).
- Ingimundur Sigurpálsson, „Herinn og hagkerfið. Efnahagsleg áhrif varnarliðsins“, *Fjármálatíðindi XXIII* (1976), bls. 23–48.
- Jón Ólafsson, „Sovéttensl sósíalista. Hverjir voru hagsmunirnir og hvaða staðreyndir skipta máli?“, *Skírnir* 174. ár, vor 2000, bls. 175–85.
- Pétur Thorsteinsson, *Utanríkisþjónusta Íslands og utanríkismál I–III* (Reykjavík, 1992).
- Sex ritgerðir um herstöðvamál*. Eftir stúdenta í sagnfræði við heimspekideild Háskóla Íslands. Ritsafn Sagnfræðistofnunar 3 (Reykjavík, 1980).
- Stefán Pálsson, „Vopnlausir væringjar“, *Ný saga* 11 (1999), bls. 67–73.
- Svanur Kristjánsson, „Forsetinn og utanríkisstefnan. Bandaríkjafor Sveins Björnssonar árið 1944“, *Ný saga* 13 (2001), bls. 4–16.
- Valdimar Unnar Valdimarsson, *Ísland í eldlínu alþjóðamála* (Reykjavík, 1993).
- Þór Whitehead, „Leiðin frá hlutleysi 1945–1949“, *Saga XXIX* (1991), bls. 63–121.
- Þór Whitehead, „Lýðveldi og herstöðvar“, *Skírnir* 150. ár (1976), bls. 126–72.
- Þór Whitehead, „Stórveldin og lýðveldið 1941–1944“, *Skírnir* 147. ár (1973), bls. 202–41.

Evrópusamvinna og alþjóðavæðing

- *Gunnar Helgi Kristinsson, *Evrópastefnan. Aðlögun Íslands að þróun Evrópubandalagsins* (Reykjavík, 1990), bls 14–34.
- Guðni Th. Jóhannesson, „Skiptum við máli? Ísland og Eystrasaltlöndin, 1990-91“. *Íslenska söguþingið 28.-31. maí 1997: ráðstefnurit II* (Reykjavík, 1998), bls. 185–192.
- *Gylfi Þ. Gíslason, „Ísland, Fríverzlunarsamtökin og Efnahagsbandalagið“, *Fjármálatíðindi XXVI*, ágúst–desember 1979, bls. 178–201.
- *Ólafur Þ. Stephensen, *Áfangi á Evrópuþör. Evrópskt efnahagssvæði og íslensk stjórnmal* (Reykjavík, 1996), bls. 174–89.

- Baldur Þórhallsson, „Evrópusamruninn og efasemdir íslenskra ráðamanna“. *Rannsóknir í Félagsvísindum V* (Reykjavík, 2004), bls. 783–795.
- Baldur Þórhallsson (ritstj.), *Iceland and European integration: on the edge*
- Einar Benediktsson, *Ísland og Evrópuþróunin 1950–2000* (Reykjavík, 2000).
- Einar Benediktsson, „Upphaf Evrópusamvinnu Íslands“, í Einar Benediktsson, Ketill Sigurjónsson og Sturla Pálsson, *Upphaf Evrópusamvinnu Íslands*. Alþjóðamálastofnun Háskóla Íslands (Reykjavík, 1994), bls. 5–58.
- Eiríkur Bergmann, *Evrópusamruninn og Ísland. Leiðarvísir um samrunaþróun Evrópu og stöðu Íslands í evrópsku samsatrfi*. Háskólaútgáfan (Reykjavík, 2003).
- Guðmundur Hálfðanarson, *Íslenska þjóðríkið. Uppruni og endimörk* (Reykjavík, 2001).
- Guðmundur Jónsson, “Iceland, OEEC and the Trade Liberalisation of the 1950s”, *Scandinavian Economic History Review* Vol. LII: 2–3 (2004), 62–84.
- Gunnar G. Schram, *Evrópska efnahagssvæðið. Meginatriði og skýringar* (Reykjavík, 1992).
- Gunnar G. Schram, *Evrópubandalagið* (Reykjavík, 1990).
- Gunnar Helgi Kristinsson, *Ísland og Evrópubandalagið. Öryggismálanefnd 5* (Reykjavík, 1987).
- Hannes Jónsson, *Evrópumarkaðshyggjan, Hagsmunir og valkostir Íslands* (Reykjavík, 1990).
- Horft til framtíðar. Kostir Íslands í ljósi hnattvæðingar og samruna Evrópu. Hugsanleg þróun næstu árin. Skýrsla nefndar um áhrif hnattvæðingar. Utanríkisráðuneytið 2002.
http://www.utn.stjr.is/interpro/utanr/utanrad.nsf/pages/utgefing_efni
- Ísland og Evrópa I–VII. Evrópustefnunefnd Alþingis* (Reykjavík, 1991).
- Óli Kári Ólason, „Politically impossible“. EFTA-umsókn í kjölfar þorskastríðs“, 2. *Íslenska sögubúningið. Ráðstefnurit* II. Ritstjóri Erla Hulda Halldórsdóttir (Reykjavík, 2002), bls. 426–35.
- Ragnar Arnalds, *Sjálfstæðið er sívirk auðlind* [án útgst. og árs].

Landhelgismál og þorskastríð

- *Davíð Ólafsson, *Saga landhelgismálsins. Baráttan fyrir stækkun fiskveiðilögsögunnarí 12 mílur*. Sumarliði R. Ísleifsson bjó til prentunar (Reykjavík, 1999).
- *Guðmundur J. Guðmundsson, „Þau eru svo eftirsótt Íslandsmið...“. Samningaviðræður Íslendinga og Breta í þorskastríðinu 1958–61“, *Saga XXXVII* (1999), bls. 63–115.
- *Guðni Th. Jóhannesson, „To the Edge of Nowhere. U.S.-Icelandic Defense Relations During and After the Cold War“, *Naval War College Review*, 57. árg. nr. 4, 2004, bls. 115–137.
- *Guðni Th. Jóhannesson, *Þorskastríðin þrjú. Saga landhelgismálsins 1948–1976* (Reykjavík, 2006).
- *Guðmundur Alfreðsson, „Útfærsla íslensku fiskveiðilögsögunnar í 50 mílur og dómsaga Alþjóðadómstólsins“, *Ólafsbók* (Reykjavík 1983), bls. 331–358
- *Sveinn Sæmundsson, *Guðmundur skipherra Kjærsted I-II* (Reykjavík, 1984–85).
- *Valur Ingimundarson, *Uppgjör við umheiminn. Íslensk þjóðernishyggja, vestrænt samstarf og landhelgisdeilan* (Reykjavík, 2001).
- *Valur Ingimundarson, „In memoriam: Orðræða um orrustuþotur 1961–2006“, *Skírnir*, 2006, bls. 31–60
- Albert Jónsson, „Tiunda þorskastríðið 1975–1976.“ *Saga XIX* (1981), bls. 5–106.
- Björn Þorsteinsson, *Tíu þorskastríð* (Reykjavík, 1976), bls. 213–36.
- Davíð Ólafsson: *Saga landhelgismálsins. Baráttan fyrir stækkun fiskveiðilögsögunnarí 12 mílur*. Sumarliði R. Ísleifsson bjó til prentunar (Reykjavík, 1999).
- Gilchrist, Andrew, *Þorskastríð og hvernig á að tapa þeim*. Jón O. Edwald íslenskaði (Reykjavík, 1977).
- Höskuldur Skarphéðinsson, *Sviptingar á sjávarslóð*. (Reykjavík, 1999).
- Ingólfur Kristjánsson, *Á stjórnpallinum. Saga Eiríks skipherra Kristóferssonar* (Reykjavík, 1959).
- Jón Þ. Þór, *British Trawlers and Iceland 1919–1976*. Fiskeri- og Söfartsmuseets Studieserie, 6 (Esbjerg, 1995).
- Jón Þ. Þór, *Landhelgi Íslands 1901–1952*. Ritsafn Sagnfræðistofnunar 29 (Reykjavík, 1991).
- Landgrunnslögin, 1948–1978* (Reykjavík, 1978).
- Lúðvík Jósepsson, *Landhelgismálið í 40 ár. Það sem gerðist á bak við tjöldin* (Reykjavík, 1989).
- Óttar Sveinsson, *Útkall. Týr er að sökkva* (Reykjavík, 2004).
- Pétur Thorsteinsson, *Utanríkisþjónusta Íslands*.
- Robinson, Robb, *Trawling. The Rise and Fall of the British Trawl Fishery* (Exeter, 1996).
- Sigurdór Sigurdórssón, *Spaug sami spörfuglinn. Þröstur Sigtryggsson skipherra lýsir lífshlaupi sínu í léttum dúr* (Reykjavík, 1987).
- Sveinn Sigurðsson, *Sókn á sæ og storð. Æviminningar Þórarins Olgeirssonar skipstjóra* (Reykjavík, 1960).

Kvenna- og kynjasaga

- *Gestur Guðmundsson, Kristín Ólafsdóttir, '68. *Hugarflug úr viðjum vanans*. (Reykjavík, 1987), bls. 223–59.
- **Kristín Ástgeirsdóttir, „Sú pólitíska synd“. Um kvennaframboð fyrr og nú“, *Sagnir* 3 (1982), bls. 37–46.

- **Unnur Birna Karlsdóttir, „Þriðja viddin“. Kvænnaframboðið á Akureyri 1982–1986, *Afmælisveðja til Háskóla Íslands* (Akureyri, 2003), 355–377.
- Auður Styrkársdóttir, *From Feminism to Class Politics. The Rise and Decline of Women's Politics in Reykjavik, 1908–1922* (Umeå, 1998).
- Auður Styrkársdóttir, *Baráttan um vald. Konur í bæjarstjórn Reykjavíkur 1908–1922* (Reykjavík, 1994)
- Bára Baldursdóttir, „Kynlegt stríð: Íslenskar konur í orðræðu síðari heimsstyrjaldar“, 2. *Íslenska sögubíngið. Ráðstefnurit I*. Ritstjóri Erla Hulda Halldórsdóttir (Reykjavík, 2002), bls. 64–74.
- Briet Bjarnhéðinsdóttir, „Fyrirlestur um hagi og réttindi kvenna.“ Í *Um kúgun kvenna*, Lærdómsrit Bókmenntafélagsins (Reykjavík, 2003), bls. 331–367.
- Guðmundur Sæmundsson, *Stormsveipur í stjórnmálum. Kvænnaframboðin 1982. Aðdragandi, framkvæmd, árangur og hugsanleg áhrif í framtíðinni* (Reykjavík, 1982).
- Gunnar Karlsson, „Um kvenréttindavilja íslenskra sveitakarla á 19. öld.“ Í *Fléttur* 2. bd. Ritstjóri Irma Erlingsdóttir (Reykjavík, 2004), bls. 127–147.
- Herdís Helgadóttir, *Úr fjötrum. Íslenskar konur og erlendum her* (Reykjavík, 2001).
- Íslenskar kvænnafræðingur*. 29. ágúst – 1. sept. 1985. Háskóla Íslands (Reykjavík, 1985).
- Konur, hvað nú? *Staða íslenskra kvenna í kjölfar kvennaárs og kvennaáratugar Sameinuðu þjóðanna 1975–1985*. Ritstjóri Jónína Margrét Guðnadóttir (Reykjavík, 1985).
- Kosningaréttur kvenna 90 ára. Erindi frá málþingi 20. maí 2005*. Ritstjórar Auður Styrkársdóttir og Kristín Ástgeirsdóttir (Reykjavík, 2005).
- Margrét Guðmundsdóttir, „Verðir heilbrigðinnar. Hjúkrunarfélagið Líkn 1915–1935“, í Helgi M. Sigurðsson (ritstj.), *Söguspejill. Afmælisrit Árbæjarsafns* (Reykjavík, 1992).
- Margrét Guðmundsdóttir, *Aldarspor* (Reykjavík, 1995).
- Markkola Pirjo, „Heimur norrænna kvenna“, *Saga Norðurlanda 1397–1997. 10 ritgerðir* (1997), 235–65.
- Páll Briem, „Um frelsi og menntun kvenna : sögulegur fyrirlestur.“ Í *Um kúgun kvenna*, Lærdómsrit Bókmenntafélagsins (Reykjavík, 2003), bls. 277–328.
- Sigríður Dúna Kristmundsdóttir, *Doing and Becoming: Women's Movement and Women's Personhood in Iceland 1870–1990* (Reykjavík, 1997).
- Sigríður Th. Erlendsdóttir, *Veröld sem ég vil. Saga Kvenréttindafélags Íslands 1907–1992*. (Reykjavík, 1993).
- Staðreyndir um stöðu kvenna á vinnumarkaðnum* (Reykjavík, 1985).
- Guðmundur Jónsson, „Hvers kyns velferðarkerfi? Ísland í spegli hinna kvenvænu velferðarkerfa á Norðurlöndum“, *Fléttur II. Kynjafræði – Kortlagningar*. Rannsóknastofa í kvenna- og kynjafræðum. Ritstjóri Irma Erlingsdóttir (Reykjavík, 2004).

Skólar og menntun

- Eggert Þór Bernharðsson, *Saga Reykjavíkur. Borgin 1940–1990 II* (Reykjavík, 1998), bls. 195–265.
- Gunnar M. Magnúss, *Um menntamál á Íslandi 1944–1946. Greinargerð um löggjöf, framkvæmdir og næstu verkefni* (Reykjavík, 1946).
- Ingólfur Á. Jóhannesson, *Menntakerfi í mótun. Barna- og unglingsfræðslan á Íslandi 1908–1958* (Reykjavík, 1983).
- Ísland 2010. Gróandi þjóðlíf. Mannfjöldi, heilbrigði, byggð og umhverfi og framtíðarsýn æskufólks fram yfir aldamót*. Framkvæmdanefnd um framtíðarkönnun á vegum forsætisráðuneytis. Sérít 1 (Reykjavík, 1987).
- Jón Torfi Jónasson, *Menntun og skólastarf á Íslandi í 25 ár 1985–2010* (Reykjavík, 1990).
- Matthías Jónasson, Guðmundur Arnlaugsson og Jóhann Hannesson, *Nám og kennsla. Menntun í þágu framtíðar* (Reykjavík, 1971).
- Menntamálanefnd. Skýrsla um menntastefnu á Íslandi*. Efnahags- og framfarastofnunin (Reykjavík, 1987).
- Uppeldi og nám í breyttu þjóðfélagi* (Reykjavík, 1985).
- Wolfgang Edelstein, *Skóli, nám, samfélag*. Ritroð Kennaraháskóla Íslands og Iðunnar X (Reykjavík, 1988).

Þjóðerni, menning og listir

- **Arnar Guðmundsson, „Átökin um „Íslendinginn. Drög að nýrri sjálfsmynd Íslendinga“, *Íslenska sögubíngið* 28.–31. maí 1997. *Ráðstefnurit I*. Ritstjórar Guðmundur J. Guðmundsson og Eiríkur K. Björnsson. Sagnfræðistofnun HÍ og Sagnfræðingafélag Íslands (Reykjavík, 1998), bls. 268–77.
- *Gestur Guðmundsson, Kristín Ólafsdóttir, '68. *Hugarflug úr viðjum vanans* (Reykjavík, 1987), bls. 15–29, 107–349.
- *Guðmundur Hálfðanarson, 'Handritamálið – endalok íslenskrar sjálfstæðisbaráttu?', *Gripla XIV* (2004), 175–196
- **Hörður Vilberg Lárusson, „Hernám hugans. Hugmyndir manna um áhrif Keflavíkursjónvarpsins á íslenskt þjóðerni“, *Ný saga* 10 (1998), bls. 19–37.
- Lýðveldishátíðin 1944. Þjóðhátíðarnefnd samdi að tilhlutan Alþingis og ríkisstjórnar* (Reykjavík, 1945), 188–191, 204–211, 263–275

- *Sigríður Matthíasdóttir, *Hinn sanni Íslendingur. Þjóðerni, kyngervi og vald á Íslandi 1900-1930* (Reykjavík, 2004), 22-27, 43-53, 64-73, 99-109.
- „Fjallkonan og íslensk þjóðernisvitund. Viðtal við Ingu Dóru Björnsdóttur mannfræðing“, *Vera* 10:5 (1991), bls. 4-8.
- Árni Bergmann, „„Ofbeldi kommúnista við borgaralega rithöfunda“. Athugasemdir um sambúð bókmennta og stjórn mála“, *TMM* 2000:3, bls. 62-82.
- Birgir Hermannsson, *Understanding nationalism: studies in Icelandic nationalism, 1800-2000* (Stokkhólmi, 2005).
- Björn Th. Björnsson, *Íslensk myndlist á 19. og 20. öld. Drög að sögulegu yfirliti II* (Reykjavík, 1973).
- Gestur Guðmundsson, *Rokksaga Íslands. Frá Sigga Johnnie til Sykurmolanna*. Reykjavík 1990.
- Guðmundur Hálfðanarson, „Hvað gerir Íslendinga að þjóð?“, *Skírnir* 170. ár, vor 1996, bls. 7-31
- Guðmundur Hálfðanarson, *Íslenska þjóðríkið. Uppruni og endimörk* (Reykjavík, 2001).
- Gunnar Karlsson, „The emergence of nationalism in Iceland.“ Í Sven Tägil, ritstjóri, *Ethnicity and nation building in the Nordic world* (London, 1995), bls. 33-62.
- Íslensk abstraktlist*. Reykjavík 1987.
- Jón Jónsson Aðils, *Íslenskt þjóðerni. Alþýðufyrirlestrar* (Reykjavík, 1903).
- Jón Jónsson Aðils, *Dagrenning. Fimm alþýðuerindi* (Reykjavík, 1910).
- Sigríður Matthíasdóttir, „Íslenskt menning og evrópsk þjóðernisstefna“, *Tímarit Máls og menningar* 61. 1. (2000), bls. 10-16
- Tinna Grétarsdóttir, „Sýndarsýningin Ísland“, 2. *íslenska sögubíngið. Ráðstefnurit I*. Ritstjóri Erla Hulda Halldórsdóttir (Reykjavík, 2002), bls. 381-99.
- Tryggvi Gíslason, „Staða íslenskrar tungu á 50 ára afmæli lýðveldisins“, *Tilraunin Ísland í 50 ár. Erindasafn*. Ritstjórar Kristján Kristjánsson og Valgarður Egilsson (Reykjavík, 1994), bls. 19-49.

Fjölmiðlar

- Guðjón Friðriksson, „Tímabil flokksfjölmiðla“, *Íslenska sögubíngið 28.-31. maí 1997. Ráðstefnurit I*. Ritstjórar Guðmundur J. Guðmundsson og Eiríkur K. Björnsson. Sagnfræðistofnun HÍ og Sagnfræðingafélag Íslands (Reykjavík, 1998), bls. 305-16.
- Guðjón Friðriksson, *Nýjustu fréttir! Saga fjölmiðlunar á Íslandi frá upphafi til vorra daga* (Reykjavík, 2000).
- Gunnar Stefánsson, *Útvarp Reykjavíkur. Saga Ríkisútvarpsins 1930-1960* (Reykjavík, 1989).
- Hannes Hólmsteinn Gissurarson, *Fjölmiðlar nútímans* (Reykjavík, 1989).
- Jón Ormur Halldórsson, *Löglegt en siðlaust. Stjórn málasaga Vilmundar Gylfasonar* (Reykjavík, 1985).
- Stefán Jón Hafstein, *Sagnaþulur samtímans. Fjölmiðlar á öld upplýsinga* (Reykjavík, 1987).

Vinnumarkaður, hagsmunasamtök og verkalýðsmál

- *Halldór Pétursson, *Kreppan og hernámsárin* (Reykjavík, 1968).
- Aðalheiður Bjarnfreðsdóttir, *Myndir úr raunveruleikanum* (Reykjavík, 1979).
- Baldur Guðlaugsson, *Hvernig kaupin gerast á eyrinni. Um vandann á vinnumarkaðnum* (Reykjavík, 1978)
- Baldur Kristjánsson og Jón Guðni Kristjánsson, *Verkfallsátök og fjölmiðlafár* (Reykjavík, 1984).
- Guðmundur Magnússon, *Frá kreppu til þjóðarsáttar. Saga Vinnuveitendasambands Íslands 1934 til 1999* (Reykjavík, 2004).
- Helgi Guðmundsson, *Með framtíðina að vopni. Hreyfing iðnnema, nám og lífskjör í 100 ár* (Reykjavík, 1998).
- Helgi Sigurðsson, *Kjaradeilur ársins 1942*. Framlag 4 (Reykjavík, 1978).
- Lýður Björnsson, *Afmælisrit V.R. Saga Verslunarmannafélags Reykjavíkur 1891-1991 I-III* (Reykjavík, 1991).
- Ómar Valdimarsson, *Jakinn í blíðu og stríðu* (Reykjavík, 1989).
- Ómar Valdimarsson, *Jakinn: baráttusaga* (Reykjavík, 1990).
- Þorleifur Friðriksson, *Undirheimar íslenskra stjórn mála* (Reykjavík, 1988).
- Þór Indriðason, *Fyrir ofan bakka og neðan. Saga verkalýðshreyfingar, atvinnulífs og stjórn mála á Húsavík 1885-1985 III* (Húsavík, 1996).

Fjölskylda, lífshættir og neysla

- Eggert Þór Bernharðsson, *Saga Reykjavíkur. Borgin 1940-1990* (Reykjavík, 1998) I, 141-49, (II, 75-127).
- Hörður Bergmann, *Umbúðahjóðfélagið. Uppgjör og afhjúpun. Nýr framfaraskilningur* (Reykjavík, 1989).
- Ingi Valur Jóhannsson og Jón Rúnar Sveinsson, *Íslenska húsnæðiskerfið. Rannsókn á stöðu og þróun húsnæðismála*. Félagsvísindastofnun (Reykjavík, 1986).
- Kristín Sigfúsdóttir, „Aðbúð, lífshættir og heilbrigði íslensku þjóðarinnar frá 1944-1994“, *Tilraunin Ísland í 50 ár. Erindasafn*. Ritstjórar Kristján Kristjánsson og Valgarður Egilsson (Reykjavík, 1994), bls. 73-89.
- Sigrún Júlíusdóttir, „Samfélagsþróun og fjölskyldukreppa“, *Samfélagstíðindi* 4 (1984), bls. 165-75.
- Sigrún Pálsdóttir, „Húsmæður og haftasamfélag. Hvað var á boðstólum í verslunum Reykjavíkur á árunum 1947 til 1950?“, *Sagnir* 12 (1991), bls. 50-57.

Stefán Ólafsson, *Hvernig eru Íslendingar? Nokkrar vísbendingar um gildi í menningu Íslendinga* (Reykjavík, 1985).

Stefán Ólafsson, *Lífskjör og lífshættir á Íslandi. Meginniðurstöður úr lífskjarakönnun 1988.*

Félagsvísindastofnun Háskóla Íslands (Reykjavík, 1990), bls. 383–97.

Stefán Ólafsson, *Lífskjör og lífshættir á Norðurlöndum. Samanburður á þjóðfélagi Íslendinga, Dana, Finna, Norðmanna og Svía* (Reykjavík, 1990), bls. 31–110.

Saga Norðurlanda

*Gestur Guðmundsson, „Endalok Norðurlanda?“, í *Saga Norðurlanda 1397–1997. 10 ritgerðir* (Kaupmannahöfn, 1997), bls. 267–93.

*Gustafsson, Harald, *Nordens historia. En europeisk region under 1200 år* (Lund, 1997), bls. 235–80.

Hoffman, Kai, „Hagþróun“, í *Saga Norðurlanda 1397–1997. 10 ritgerðir* (Kaupmannahöfn, 1997), 155–183.

Jansson, Torkel, „Tvö veldi verða að fimm þjóðríkjum“ í *Saga Norðurlanda 1397–1997. 10 ritgerðir* (Kaupmannahöfn, 1997), 65–97.

Norborg, Lars-Arne og Lennart Sjöstedt, *Grannländernes historia* (Stockholm, 1996).

Pryser, Tore, „Frá einveldi til lýðræðis“, í *Saga Norðurlanda 1397–1997. 10 ritgerðir* (Kaupmannahöfn, 1997), 99–123.

Saga Norðurlanda 1397–1997. 10 ritgerðir (Kaupmannahöfn, 1997).